GENEL-İŞ

onbeş günlük işçi gazetesi

Türkiye genel hizmetler işçileri sendikası yayın organıdır

emek

YÜCEL YAMAN KÜTÜPHANESİ

SAYI: 278 15 KASIM 1976

TÜM ÇALIŞANLARIN GREVLİ TOPLU SÖZLEŞMELİ SENDİKAL HAKLARI İÇİN İLERİ!..

işçi

işçi sınıfı bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde tarihi görevini yerine getirecektir

EMPERYALİZMİN genel buhranının Dünya Sosyalist Sistemi, kapitalist ülkeler işçi sınıfı hareketi ve Ulusal Kurtuluş Savaşlarının her geçen gün artan başarıları karşısında derinleşmesi kapitalist-emperyalist sistemi daha da azgınlaştırıyor ve saldırgan ediyor.

Emperyalist güçler kendi çıkarlarını savunmak, sömürülerini sürdürmek ve dünyanın her yerinde kendilerine karşı verilen mücadeleleri kırmak, hükümranlıklarını oralarda devam ettirmek için her türlü baskı ve diğer yolları denerken, kendilerine karşı olan ilerici güclerde mücadelelerini daha bir güçlendirerek vermektedirler ve emperyalizme, yerli işbirlikçilerine karşı başarılarını sürdürmektedirler. Tarihsel gelişimin bu kaçınılmazlığını biz Dünyanın her yerinde, Güney Doğu Asya'da, Kara Afrika'da ve de daha birçok kapitalist ülkede görüyoruz.

Ülkemiz de kapitalist— emperyalist sisteme ekonomik, politik, askeri ve diğer sosyal yönlerden bağımlı az gelişmiş bir ülke olarak emperyalizmin içinde bulunduğu bu bunalımdan, katmerlisiyle etkilenecektir ve etkilenmektedir de. İşte ülkemizdeki hakim güç ve sınıflar içinde bulundukları bunalımın yükünden kurtulmanın tek çaresini de bu yükü emekçi halkımızın sırtına yüklemekte görmektedir. İşçi sınıfının ve diğer emekçilerin üzerindeki ekonomik ve siyasal baskıyı arttırmaktadırlar. Geniş yığınlarına lın teriyle meydana getirdikleri değerlere sahip çıkmaktadırlar.

Bu durum ara toplumsal tabakaları daha da yoksullaştırmakta giderek proleterleştirmektedir. Bu günümüzdeki kapitalizmin genel karakteridir. Bunalımın süreci içinde burjuvazinin çeşitli kademeleri arasındaki çelişkilerde daha da görünür hal almaktadır. Kapitalizmin eşit olmayan şekildeki gelişme karakteri kendisini bu aşamada daha bir göstermektedir. Tekeller dışı burjuvazi kendi varlığını giderek koruyamaz hal almaktadır. Yerli ve yabancı tekeller ortalığı kasıp kavurmaktadırlar. Kendileri dışında kalanların göz yaşına bile bakmamaktadırlar.

Tekellerin bu durumu, kendisini en fazla, işgücünden başka hiçbir değere ve güce sahip olmayan işçi sınıfı üzerinde hissettirmektedir. Fiyatların artışı, ücretlerin dondurulmak istenişi, paranın sürekli olarak dalgalanmaya bırakılışı, enflasyon durumu bunu göstermektedir. Emekçi yığınlar, yukarıda saydığımız özelliklerden dolayı da özel olarak işçi sınıfı bunun ağırlığını her geçen gün daha yaşatmakta ve görmektedir.

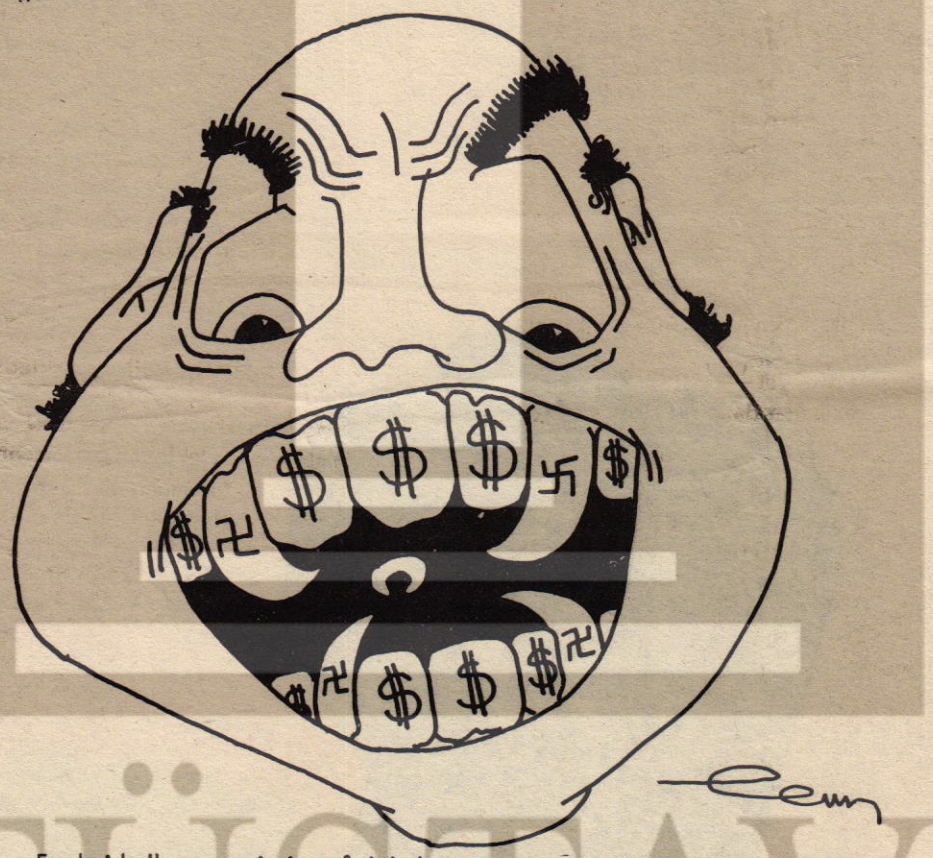

Emekçi halkımız ve işçi sınıfı içinde yaşamış oldukları kendilerini rahatsız edici durumdan kurtulmak için mücadele etmektedir. Ve mücadelelerini kendilerini amaca götürecek biçimde ve bilimsel yöntemlerde görmektedirler. İşçi sınıfı mücadelesinin bu aşamasında kendi birliğini yaratmanın ona büyük güç kazandıracağının bilincindedir artık. O bu zorunluluğu yerine getirecektir. Kendi sendikal birliğini ve politik birliğini yaratmanın yolundadır.

İşçi sınıfı emperyalizme ve yerli işbirlikçilerine karşı kendi bilimi doğrultusunda mücadele ederken, tüm ulusal güçlere bu mücadelenin kendileri içinde bir varlık yokluk meselesi olduğunu ısrarla hatırlatmakta, onları bu savaşımda kendisiyle birlikte mücadele vermeleri gerektiğine inandırmaya çabalamaktadır. Tüm ulusal güçleri emperyalizme ve yerli isbirlikcilerine ve de onların gündeme getirdiği faşizme karşı mücadelede seferberliğe çağırmaktadır. Ve ancak bu bilimsel yöntemle mücadele etmekten başka emperyalizme ve faşizme karşı mücadelenin kendilerini zafere götüremiyeceği inancı yığınları kavramaktadır.

Hakim güçler ve sınıflar düşmüş oldukları bu darboğazlardan kurtulmak için, üzerlerinde sınıfsal baskılarını acaip şekilde sürdürdükleri emekçi yığınların, işçi sınıfının önderliğinde ve kendi bilimsel doğruları içeriğinde verdikleri savaşımı kırmak, bölmek, geriletmek için var güçleriyle uğraşmaktadırlar. İşçi sınıfının birliği yolundaki mücadeleyi çarpıtmak istemektedir. İşçi sınıfının bilimine ters düşen bozguncu akımları, onun içerisine salarak onun mücadelesini zayıflatmak istemektedir. Ancak işçi sınıfının ve emekçi halkımızın mücadele pratiği zenginliğini, deneyimlerini tarihten almaktadır. Onun tarihinde bu tür mücadelenin örnekleri çoktur ve hergeçen gün de çoğalmaktadır bu zenginlikler. O kendisine karşı girişilen bu gibi suikastların da farkındadır. Çünkü ilk defa böylesi bir durumla karşılaşmamaktadır. Hakim güçlerin hertürlü baskılarına karşı, içlerine salmak istedikleri tarihsel ters akımlara karşı mücadele, mücadeleci güçlerin saflarını sıklaştırmakta, mücadele azimlerini bilememektedir.

Burjuvazinin her türlü baskı ve terör hareketlerine, işçi sınıfının içine sokmak istediği ters akımlara rağmen işçi sınıfının emperyalizme ve fasizme karşı verdiği bağımsızlık, demokrasi barış ve sosyal gelişim mücadelesinin başarıya ulaşması ve hedefe varabilmesi, işçi sınıfının kendi bilimi içeriğinde sendikal ve politik birliğini sağlayıp kuvvetlendirmesiyle mümkündür. Ve ancak işçi sınıfı o zaman tüm ulusal güçlere bu savaşımda önderlik yapabilecektir. Emekçi kitlelerin emperyalizme ve faşizme karşı bağımsızlık demokrasi kavgasında tarihi görevini yerine getirecektir. İşçi sınıfını zafere götürecek mücadelenin başında ve sürecinde onun sendikal ve politik birliği yatmaktadır.

eyüp eğrioğlu
İSTANBUL BELEDİYESİ
Fen İşleri

GENEL-İŞ

TÜRKİYE GENEL HİZMETLER İŞÇİLERİ SENDİKASI YAYIN ORGANIDIR

GENEL-İŞ EMEK
Basın Ahlak Yasası'na uyar

GENEL-İŞ Sendikası adına sahibi
Abdullah BAŞTÜRK

Genel Yayın Müdürü
Ertan ANDAŞ

Sorumlu Yazışleri Müdürü
Depremer AĞCA

Basın Danışmanı
İlhami SOYSAL
GENEL-IŞ EMEK'in bu sayısı GENEL-İŞ Basın Bürosu'nda hazırlanmış ve Dizgi, Film, Baskı EM-AŞ Matbaası'nda yapılmıştır.

MERKEZ
Süleyman Sırrı Sokak 2/4
Telefon: 17 54 59 - 17 52 67
Yenişehir / ANKARA

SAYI : 278
Baskı Tarihi : 14 Kasım 1976
Fiyatı : 50 Kuruş.

GENEL-İŞ EMEK'in bu sayı baskı adedi: 50.000

işçiyiz
güçlüyüz
toplumda
öncüyüz

ATATÜRK'Ü ANDIK

CUMHURIYETİMİZİN kurucusu Mustafa Kemal ATATÜRK, ölümünün 38.yıldönümü dolayısiyle bütün yurtta, dış temsilciliklerimizde ve Kıbrıs Türk Federe Devleti'nde düzenlenen törenlerle anıldı. Büyük önderin aramızdan ayrıldığı saat olan 09.05'te bütün yurttaki fabrikalar sirenlerini, taşıtlar klaksonlarını çalmış, bütün yurtta bayraklar yarıya indirilmiştir.

Anıtkabir'deki anma töreni 08.45'te önde Cumhurbaşkanı olmak üzere, Cumhuriyet Senatosu Başkanı Tekin Arıburun, TBMM Başkanı Kemal Güven, Başbakan Süleyman Demirel, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit ve Genelkurmay Başkanı Orgeneral Semih Sancar, Başbakan Yardımcıları, Bakanlar Kurulu üyeleri, Kuvvet Komutanları, Siyasi Parti Genel Başkanları, Parlamenterler yüksek rütbeli subaylar ve diğer kuruluş temsilcilerinin katıldığı törende saat 09.05'te "tii" sesiyle saygı duruşunda bulunulmuştur. Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk daha sonra özel deftere şunları yazmıştır:

"Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü kaybettiğimiz günü, yeni bir yıldönümünde O'nu sadece rahmetle, minnetle, saygıyla anmak yeterli değildir. O'nun sesinin ve ilkelerinin memlekette estirilmek istenen havanın üstünde bugün de en doğru, en hakim ve gerçekçi yolu gösterdiğine inancımızı millet olarak, devlet olarak hep birlikte açıkça tekrarlamalıyız. Ulu Önder Atatürk, biz devletin ve Anayasa kuruluşlarının temsilcileri olarak bugün huzurunda seni bu inançla yürekten anıyoruz."

Atatürk'ün ölüm yıldönümü nedeniyle tüm devlet dairelerinde ve kuruluşlarda bayraklar yarıya indirildiği halde, MSP'ye bağlı Bayındırlık Bakanlığında gönderdeki bayrağın yarıya indirilmediği görülmüştür.

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, Kadın Kolları Kongresi'nde yaptığı konuşmada şunları söylemiştir:

"-Atatürk'ün ölümünden bu yana 38 yıl geçmiştir ve bunun 30 yıllık döneminde Atatürk düşmanları O'nu unuttırmak ve kötülemek için ellerinden geleni yapmışlardır. Atatürk sömürücüleri de, O'nun adını kullanarak Türk toplumunu Atatürk'ün gösterdiği yoldan saptırmaya uğraşıyorlar. Fakat ölümünden 38 yıl sonra Atatürk düşünceleriyle, devrimciliğiyle ve devletiyle Türk toplumunda etkin bir güç olarak yaşıyor."

Ecevit, Atatürk'ün çağımızdaki birçok liderden ayrı olarak katı ve kapalı bir öğreti getirmemiş olduğunu, bu yüzden düşüncede ve devrimcilikte sürekliliik kazandığını anlatmış ve konuşmasını şöyle bitirmistir:

"-Tek gerçeği tartışılmaz doğruyu ve toplum için en iyiyi bulunduğunu sananlardan değildir Atatürk"

YORUM

ATATÜRK Bir Türk Milliyetçisiydi

CUMHURİYET'İMİZIN kurucusu, Ulusal Kurtuluş Savaşımızın öncüsü, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümünün otuzsekizinci yıl dönümünde, günümüz Başbakanı Sayın Süleyman Demirel "Atatürk bir Türk Milliyetçisiydi" buyurdular.

Atatürk bir Türk Milliyetçisi'ydi...

Cephe İktidarının Sayın Başkanı, 10 Kasım 1976'da Ata'mızın otuzsekizinci ölüm yıldönümünde illâ da bir gerçek söylemek istiyorduysa, böyle demeseydi de, mesleği olan mühendislikten aldığı ilham ve hızla,

"İki kere iki dört eder" deseydi ya da;

"Yumurtasız omlet olmaz" vecizesini dile getirseydi,

"Atatürk bir Türk Milliyetçisi'ydi" sözünden daha farklı bir iş mi yapmış olurdu? Hiç sanmıyoruz.

Atatürk bir Türk Milliyetçisi'ymiş...

Elbette Atatürk, adı üstünde, eylemi ortada bir önder, bir Türk önderi olarak, bu ulusa yeniden doğuş olanağını sağlamış bir öncü olarak milliyetçiydi. Türk olduğu için de Türk Milliyetçisi'ydi. Bunun böyle olduğunu, çok önemli bir yeni gerçek belirtiyormuş gibi ortaya sürmek, olsa olsa Sayın Demirel gibi politikacılara has bir tutum olsa gerektir.

Atatürk'ün bu Devlet'in ve Cumhuriyet'in kurucusu, bu ulusun önderi olarak ölümünün otuzsekizinci yıldönümünde, Atatürk bir Türk Milliyetçisi'ydi diye ortaya çıkmak, Atatürk Atatürk'tü demekten daha farklı bir davranışın içine girmiş kişinin, kendi kendilerine "Milliyetçilik" yakıştıran bir "Cephe" iktidarının başı olması ilgi çekicidir.

Bu işin başka türlü izah tarzı yoktur. "Var mı başka izah tarzı?"

O halde?

Ohaldesi şu: Demek ki, daha dört bacaklı iktidarlarını oluştururken kendilerine "Milliyetçi Cephe" diyenlerin elebaşısı, Türkiyede işin başında, halkı milliyetçi olanlar ve olmayanlar diye ikiye bölmekte yarar ummuştur. Bugün de, bu bölücülüğünü sürdürmekte, adından başlayarak herşeyiyle bu ulusun öncüsü olmuş Atatürk'ü de kendi bölücü saflarında yer tutan biri olarak göstermekte yarar ummaktadır.

Böylesine kısır, böylesine yanlış ve sakat bir tutumun sahiplerinin Atatürk'ün gölgesine sığınmak istemeleri, Atatürk'ü ve onun Milliyetçiliğini kendilerine kalkan yapmak istemeleri tebessümle karşılanabilir bir durum değildir. Elbette Atatürk bir Türk Milliyetçisi'ydi. Elbette bunun tersi, aksi, başka türlüsü düşünülemez. Atatürk bir Türk Milliyetçisi'dir demek, malumu ilandır. Ama bu malumu ilan, O'nun ölüm yıldönümünde, bir parti Genel Başkanı, bir iktidar takımının başı tarafından yapılıyorsa, bu işin içinde bir politik oyun, bir ard niyet aramak gerekir.

Hiç kimse durup dururken ve ortada bir hırsızlık söz konusu değilken "ben hırsız değilim, ben numusluyum" demez. Derse, işin içinde bir bit yeniği aranır. Bu Türk'lük konusun da böyledir, Milliyetçilik konusunda da... Atatürk'ün Türk olduğunu, Türk Milliyetçisi olduğunu inkar eden kim ki, durup dururken, bir ölüm yıldönümünde söylenecek başka lâf yokmuş gibi Atatürk'ün bir Türk Milliyetçisi olduğunun ilânına kalkışıyor. Üstelik bunu da, Atatürk'ün Milliyetçilik anlayışının çok ötesinde bir ırkçılık anlayışına sahip Bozkurtçuların ortağı bir politikaçı yapıyor.

İşin bu noktasında, konunun üstünde ince ince durup düşünmek gerekir. Hiç değilse en azından "enistem beni niye öptü, bayram değil seyran değildi" diyen masumdan öte safdil gibi düşünmek gerekir.

Demirel bu lâfı niye söyledi?

İŞKOLU YETKİ SORUNUMUZ MECLİSE GETİRİLDİ

MC İKTİDARI ve Çalışma Bakanlığının devrimci işçi kuruluşları ve özellikle GENEL-İŞ Sendikasına karşı aldığı yasa dışı tavırlar Büyük Millet Meclisine getirilmiştir.

CHP Aydın Milletvekili Şükrü Koç CHP İstanbul Milletvekili Metin Tüzün, CNP İstanbul Milletvekili Yaşar Vahit Çalın, CHP İstanbul Milletvekili F.S. Esatoğlu, CHP Aydın Milletvekili İsa Ayhan ve CHP Milletvekili Zekai Altınay Meclis Başkanlığına ortak bir önerge vererek eski Çalışma Bakanı Ahmet Tevfik Paksu hakında soruşturma açılmasını istemişlerdir.

Çalışma Bakanlığı eliyle uygulanan devrimci işçi kuruluşlarını tedirgin etme çabaları son günlerde daha yoğunlaştığını belirten parlementerler, MC ile sıkı bir işbirliği içinde bulunan Türk-İş'e bağlı sendikalarla, sağcı partilere bağlı sarı kuruluşları kayırma çabaları ile yasalar çiğnenmektedir, demişlerdir.

Yol-İş Sendikasının Konya'daki haklı eylemini de destekleyen parlementerler iktidarın bu tutumunu da eleştirdikten sonra işkolumuzda tek örgüt olan Sendikamızın işkolu yetkisinin Çalışma Bakanlığınca engellendiğini belirtmişlerdir. Devrimci yapısından ötürü MC'nin Çalışma Bakanlığının Sendikamıza karşı savaş açıldığını da belirtilerek işkolu yetki olayı tüm açıklığıyla belirtilmiş ve Bakanlığın yargı organlarınca saptanan sayısal değerlere bile kulak asmadığını açıklamışlardır. Bakanlığın kendi tesbitinde bile işkolunda çalışanların % 70'nin Genel-İş sendikasının üyesi oldukları halde yetkinin verilmediği belirtilen önergede şunlar açıklanmıştır.

■ Çalışma Bakanlığının kendi bölge Müdürlükleri eliyle yaptırdığı tesbitde eksik ve hatalıdır. Çünkü, Bakanlık: 8.1.1976 tarihinde;

a) işçi çalıştırılan Ankara E.G.O Genel Müdürlüğü Otobüs işletmesini,

b) 308 işçi çalıştıran Kırıkkale Belediyesini,

c) 63 işçi çalıştıran Ankara Belediyesi İmâr Müdürlüğünü,

d) 1973 tesbitine göre 2400 işçi çalıştıran İstanbul Belediyesi Sular İdaresini,

e) 2864 işçi çalıştıran İstanbul İETT Genel Müdürlüğünün Elektrik İşletmesiyle,

f) 552 işçi çalıştıran Beyoğlu Gaz İşletmesini,

g) 7396 işçi çalıştıran İstanbul Belediyesi İETT İdaresi Otobüs, Tünel, Trobeybüs işyerlerini tesbitinin dışında tutarak, Toplam 17434 işçiyi noksan göstermiştir. Bu sayısının da eklenmesiyle, Belediye Hizmetlerinde çalışan işçi sayısının 92.997 olması gerekmekteydi. Bakanlık, kendi görevinde kusur ederek, işçi sayısının sağlıklı biçimde tesbitini yapmamakla da sorumluluk altına girmiştir.

■ Çalışma Bakanlığı, kendi Bölge Çalışma Müdürlükleriyle yaptırdığı tesbitte sadece, Belediye Hizmetlerine ilişkin işyerlerinde çalışanları kapsamına almıştır. Oysa, iş kolları yönetmeliğinin 34 sıra sayısında belirtilen Genel İşler'in kapsamına, kapı ve kalorifer işçileri de girmektedir. Bakanlık bu işçileri tesbit dışı bırakarak yönetmeliği ve 275 yasayı ihlâl etmiştir. Oysa, şu anda Genel-İşler İş Koluna giren işyerlerinden sayılan Kapı ve Kalorifer hizmetlerinde GENEL-İŞ Sendikasının üyesi olan 43.173 işçi çalışmaktadır

■ Buna göre yetki istiyen Genel- İş Sendikasının, Belediye Hizmetlerinde çalışanlardan 77.228, Apartman Kapı ve Kalorifer Hizmetlerinde çalışanlardan da 43.173 olmak üzere 120.401 üyesi bulunduğu bir gerçektir.

Nitekim, Sendikanın mahkemeler ve noterler eliyle yaptırdığı tespitte, bu durum belgelendirilmiştir.

Bu örnekten sonra önerge şöyle tamamlanmıştır.

■ 34 sıra numaralı "Genel İşler" işkolunda çoğunluk sendikası olduğunu, her türlü yasal belge ve kesin yargı kararları ile kanıtlayan Türkiye Genel Hizmetler İşçileri (GENEL-İŞ) Sendikasına işkolu toplu iş sözleşmesi yetkisinin verilmemesi ve bu konuda ısrarcı tutumun halen devam ettirilmesi.

■ Kendi siyasal inançlarında olmayan güçlü sendikalara işyeri düzeyinde toplu iş sözleşmesi yetkisinin verilmesinin geciktirilmesi ve ya hiç verilmemesi suretiyle işçilerin ve sendikalarının toplu sözleşme yapma haklarının elinden alınması ve bu suretle MC güdümündeki sendikaların güçlendirilmesine özen gösterilmesi nedeniyle ve yukarıdaki gerekçelerin ışığı altında eski Çalışma Bakanı Ahmet Tevfik PAKSU hakkında; sorumluluk durumunu meydana çıkarmak amacıyla Anayasanın 90. ve T.B.M.M.İş Tüzüğünün 12. maddelerine göre T.C.K nun 240. maddesi uyarınca MECLİS SORUŞTURMASI açılmasını arz ve talep ederiz.

üstler kapalıymış!..

ilhami soysal

Yıllar yılı Türk halkının gözünün içine baka baka, Türkiye'de Amerikan üssü olmadığı yalanı söylendi.

Söyleyen kimdi?

Askeri, sivili, politikacısı, yazarı, çizeri...

Dünlerin de günümüzün de Başbakanı Süleyman Demirel değil midir, "üs yok, tesis var"dır diyen...

Üs yokmuş da tesis varmış!..

Ne tesisi?

Süleyman Bey'e bakarsanız, elbetteki Amerikan tesisi değil, NATO Ortak Savunma Tesisi...

Yıllar yılı böyle dendi ve bu millet aldatılıp avutulmak istendi...

Sonra gün geldi, yalanlara giydirilen kılıflar sıyrıldı. Daha doğrusu minarelere kılıf giydirme işi yürümedi.. Dostumuz ve de müttefikimiz Amerika Birleşik Devletleri, Türkiye Cumhuriyeti Devleti bizim buyruklarımızdan dışarı çıkıyor, silahlarımızla donattığımız ordusunu bizim çıkarlarımız ve buyrultumuz doğrultusunda değil, kendi ulusal çıkarları doğrultusunda kullanıyor diye, dostluğu da ittifakları da bir yana koyup, silah ambargosu uygulamaya girişti.

Ambargo ne demektir?

Ambargo, bir güçlünün düşmanına karşı uygulamaya koyduğu güçsüzü iyice güçten düşürmek için tutulan bir yol yani, silah satıyorsa, silah satmaktan vaz geçme, ekmeklik buğday veriyorsa, keraalar iyice aç kalsınlar da yola gelsinler diye bugday satmaktan vaz geçme ve bu satışı yasak etme...

Ambargo dostlar arasında ve hele müttefikler arasında uygulanan bir yöntem değil...

Ama dostumuz ve de müttefikimiz Amerika Birleşik Devletleri, Türkiyeye karşı, Türkiye, Bülent Ecevit ve CHP'nin iktidar olduğu dönemde Kıbrıs Barış Harekatına girişti diye silah ambargosu koymakta bir sakınca görmedi.

Demek ki, Amerika,Türkiyeyi dost ve de müttefik diye görmüyormuş. Görse, ambargo gibi ağır etkinliği olan, dostlar arasında uygulanmayan bir yönteme baş vurmazdı.

Ama kime anlatacaksın Amerikan Türkiyenin dostu olmadığını? Kısa süreli CHP ve Ecevit iktidarından sonra iş başına gelenler, Ülkemizde gene Amerika dostluğu düdüğünü çalmaya başladılar... Amerikaya bağlılığımızı, Amerika karşısında boynumuzun eğikliği ne kadar çok ilan edersek, efendileri o kadar yumuşatırız kanısındaydılar...

Ambargo kalksın diye eğildiler, büküldüler, yalvar yakar oldular ama, Dünya egemenliği ardındaki Amerikayı yumuşatamadılar. Amerika Birleşik Devletleri nuh diyor peygamber demiyordu.

Ambargo sürüyordu...

Salt ambargo sürse, gene birşey değil... Amerika Birleşik Devletleri parasını peşin ödeyip, aylarca yıllarca önce siparişini yaptığımız bazı silahları da Türkiye'ye vermiyordu. Yani, ödediğimiz paralarında üstüne oturuyordu.

İşte bu sıralarda gördük ki, eskiden Türkiye'de üs yok, tesis vardır bu tesislerde ortak savunma tesisleridir diyenler, birden Türkiye'de Amerika Birleşik Devletlerinin egemenliğimizi gölgeleyen askeri üs ve tesislerinin var olduğunu söylemeye başladılar. Bu üslerin kapatılacağından dem vurmaya başladılar.

Türkiye'de Amerikalıların askeri üslerinin olduğu gerçeği ortaya çıkarken, böyle üsler olmadığı yalanı iflas ediyor ve bu iflası da gene Türkiye'de Amerikan üssü yoktur diyenler ilan ediyordu...

Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlık ve egemenliğini gölgeleyen, Nato ortak savunma üsleri dışında, doğrudan doğruya İkili Anlaşmalarla kurulmuş, Türk halkının haberdar olmadığı Amerikan Askeri Üslerinin Türkiye'de var olduğu gerçeği kabul edildikten sonra ne oldu?

Amerika Türkiye'ye karşı dostlukla bağdaşmayan ambargo uyguladıktan sonra, bu üsler kapatıldı mı?

Hayır, bu kere de sözüm ona milliyetçi iktidarımız, bu üsleri kapatmayı aklından bile geçirmeden, "üslerde faaliyeti durdurduk" demeye başladı.

Üslerde faaliyet nasıl durdurulur?

Bu üslerde çalışan Amerikalıları alır sınır dışı edersin, üslerin kapısına kilit vurursun ya da bu üslere el koyar, bunların yönetilmesini TürkSilahlı Kuvvetlerine devredersin, bu bir durdurma işlemidir...

Bizim vatan kurtaran arslanlarsa böyle yapmadılar. Tıpkı, Türkiye'de üs yok tesis vardır dedikleri dönemlerdeki gibi gene bir yalanın ardına sığındılar. Dediler ki, Türkiye'deki Amerikan üslerinde faaliyetini durdurduk...

Bunu bir büyük marifetmiş gibi bir değil, binbir kere söylediler...

Peki, Türk bağımsız toprakları üzerindeki Amerikan Askeri üslerinin faaliyetlerini nasıl durdurdular?

Kapılarına birer nöbetçi dikerek!..

Bu üslerin kapılarının önüne birer nöbetçi dikildi, içeriye bir iki görevli sokuldu mu, sözde üslerin faaliyeti durdurulmuş oluyordu. Amerikalılar bu üslerde bizden izinsiz ve habersiz birşey yapamayacaklardı...

Milliyetçi geçinenler, Türk halkına durumu böyle ilan ettiler...

Peki bu üslerdeki Amerikalılar ne oldu?

Hiiiiç ne olacak. Durdukları yerlerde durdular. Daha önce neler yapıyorlarsa aynısını yapmayı sürdürdüler. Sadece gözle görülen bazı dev aletlerin gözle görülür çalışmalarını durdurur gibi yaptılar.

Bu son derece karmaşık ve ileri bir teknolojinin yarattığı aletlerin çalışmasından, yaptığı işlerden ülkemizde uzman yok ki, kesinlikle bilebilelim bu üsler çalışıyor mu çalışmıyor mu?

Üslerin kapısına nöbetçi dikmişiz, çalışmaları durdurduk demişiz, Amerikalılar da olur çalışmaları sürdürmeyiz demişler ve Türkiye'deki Amerikan üslerinin çalışmalarını durdurduk diye kendi kendimize gelin güveyi olmuşuz.

Üstelik büyük büyük konuşmalar ve palavralarımız da cabası...

Amerika Türkiye'ye uyguladığı silah ambargosunu kaldırmadıkça, Türkiye'de toprakları üstündeki Amerikan üslerinin çalışmasına olanak vermeyecek...

Ne kabadayılık değilmi?

Hiç kimse nin aklına da, bu Amerikan üslerindeki çalışmaları durdurduk diyenlere sormak gelmemiş:

-Yahi efendiler, siz değil miydiniz Türkiye'de NATO ortak savunma üsleri dışında Amerikan Askeri üssü yoktur diyen... Siz değil miydiniz, üs yok tesis vardır diyen? Peki üs yok tesis vardı, Amerikan üssü yok NATO üssü vardı da bu faaliyetlerini durdurduk dediğiniz Amerikan Üsleri nerden çıktı?

Böyle soruları soran olmadı değil. En başta bu satırların yazarı, bu üs ve de tesis, Türkiye'nin egemenliğigibi konularda çok kağıt kalem, mürekkep ve nefes tüketmiş kişi olarak biz ve daha bir çok kişi sorduk ama sorularımız davulcu osuruğu gibi güme gitti. Büyük siyasal partilerimizden hiç biri bu sorulara sahip çıkmadı. Kimbilir belki de konuyu fazla kurcalamak işlerine gelmedi. Buna karşılık,ulusça inandırıldık ki, Türkiye'deki Amerikan askeri üslerinin faaliyetleri, Amerikan ambargosuna bir karşılık olarak durdurulmuştur.

Nerdeyse birbuçuk yıldır bu kuyruklu yalanı hazmetmekle meşgulüz...

Geçenlerde, CH P'nin Sayın Genel Başkanı Bülent Ecevit'in ardından, yapılacak büyük CHP gösterisi ve bu partinin bölge toplantısını izlemek için Diyarbakır'a gitmiştik bir gazeteci olarak.

Yüzbine yakın insanın toplandığı gerçekten dev çaplı büyük CHPtoplantısının yapıldığı günün akşamı, bir lokantada yemek yiyoruz, bir işçi ve sendikacı arkadaşla tanıştırıldık. CHPörgütünde de görevli, aklı başında, sorunları bilen ve Diyarbakır yakınındaki Pirinçlik Amerikan Askeri üssündegörevli bir arkadaş. Birden aklımıza geldi. Daha doğrusu, as ilerimizde bir başka masada yemek yiyen sarı saçlı, çipil mavi gözlü, yüksek sesle ingilizce konuşan, içip eğlenen bir gurup yabancıyı görünce aklımıza geldi. İşçi arkadaşımıza, kim bunlar diye sorduk önce:

-Amerikalılar dedi.

-Peki burda, Diyarbakır gibi Doğu Anadolunun kalbi sayılabilecek bir yer de ne arıyorlar, deyincede güldü ve şöyle dedi:

-Bunlar, burdaki Pirinçlik Amerikan Askeri Üssünde çalışan Amerikalılar.

Bu girişten sonra da karşılıklı konuşmamız şöyle sürdü:

-Peki, Diyarbakır Pirinçlik Amerikan Üssünün çalışmaları durdurulmadı mı?

-Lâfa bakarsan durduruldu. Kapıda Türk nöbetçileri var. Hatta Türk Bayrağımız da var, üsse de bir Türk komutan da atandı. Ama Amerikalılar da duruyor, Amerikalı komutan da.

-Peki, bunca Amerikalı ne yapıyor gün boyu üste?

-Hiiiç ne yapacaklar çalışıyorlar...

-Hani bu üslerin çalışmaları durdurulmuştu?

-Bir büyük gözetleme ve dinleme aleti var. Şöyle dev bir kulak gibi birşey.. Onun sağa sola dönmesi süreliydi. O durdu. Ancak iki üç günde bir yön değiştiriyor ve söylendiğine göre de bilyeleri aşınmasın, küflenmesin diye döndürülüyormuş. Bilemeyiz niçin iki üç günde bir döndürüldüğünü, Ama bu büyük kulak dışında öteki eskisi gibi sürüyor. Hergün Adana'daki İncirlik Amerikan Askeri Üssünden gene iki uçak muntazam geliyor, burdaki Amerikalılara gereksinimleri olan şeyleri getiriyor. PK'leri çalışıyor ve herşey yürüyor...

-Yani, üs eskiden nasıl çalışıyorduysa gene öyle çalışıyor mu?

-Benim anladığım kadarıyle evet...

Konuşmamızı burda kestik...

Daha önce Adana'daki İncirlik Üssü konusunda, Yalova yakınlardaki Karamürsel Amerikan Üssü konusunda da. Türkiye'deki daha başka Amerikan üsleri konusunda da benzer şeyler dinlemiştik...

Demek ki, Türkiye'deki Amerikan Askeri üsleri çalışıyor. Hiç değilse, bu üslerin yönetimi, denetimi, Amerikalı personelinin elinde...

Peki, ambargo?

O da yerli yerinde duruyor...

Demek ki, gene bir oyunun içindeyiz. Gene halk olarak bize birşeyler yutturulup duruyor, gene eski hamam eski tas...

Peki ne olacak bu işin, bu yalanların sonu?

HANS AMCA GELİRKEN

dr. osman nuri koçtürk

BİR süre önce, Berlin Bilim Merkezi'yle Boğaziçi Üniversitesi'nin ortaklaşa düzenlediği, kapitalist ülkeler kadar SSCB temsilcileri de dahil, önemli sayıda sosyalist ülke temsilcisinin katıldığı seminerin, asıl amacının ne olduğu şimdi daha iyi anlaşılmaktadır. Basına pek yansımayan üzerinde yeteri kadar yorum yapılamayan bu seminere ben de katılmış, anlatılanları dinlemiştim. İşçinin yönetime katılması, çok uluslu şirketlerin yapısı ve çalışma biçimi gibi konuların, bazen derinliğine, bazen yüzeysel olarak tartışıldığı seminerde, bazı çevrelerin belirli bir hazırlık ve zemin yoklama çabası içinde oldukları kolayca anlaşılıyordu.

Federal Almanya'nın ülkemizdeki yatırımlarının arttırılması için 40 kişilik bir heyeti, MC İktidarının davetlisi olarak Ankara'da karşılayıp selamladıktan sonra, Amerikan emperyalizminin elbise değiştirerek Türkiye'ye yeniden sızmaya ve hem de bu kez, sert biçimde sızmaya niyetli olduğunu anlamış bulunuyoruz. (Y.ULUS, 1 Kasım 1976)

Emperyalizmin belirli bir kesimi koşullandırmak ve kamuoyu oluşturmak amaciyle seminercilik oynamayı pek sevdiğini önceki yaşantımız nedeniyle iyi bildiğimizden, Boğaziçi Üniversitesi'nde düzenlenen ve Üniversite Rektörü'nün İngilizce olarak irat buyurdukları bir açış konuşmasiyle başlatılan semineri ilginç bulmuş, sadece Sosyalist Ülkeler temsilcilerinin seminerde bulunmalarıyla rahatça konuşabilmelerini değerlendirmekte zorluk çekmiştik. Bugüne dek olup bitenlerle, bundan sonra tanığı olacağımız olaylar, durumun daha da aydınlanmasına yardımcı olacak, bir gazete "ABD Kökenli Federal Alman Şirketleri Ülkemize Yayılıyor" başlığıyla verilen manşet haberin, gerçeği yansıtıp yansıtmadığı daha iyi anlaşılacaktır.

EL ENSE YOKLAMAK

KAPİTALİZMLE sosyalizm arasındaki çelişkilerin yumuşama gösterileriyle gizlenemeyecek ve ertelenemeyecek kadar ciddi olduğunu bilenler, ABD'nin başını çektiği sermaye toplumlarıyla sosyalist ülkeler arasındaki kıyasıya mücadelenin değişik yöntemlerle sürdürüldüğünü de bilmektedirler. Bu arada sermaye desteğiyle iktidara gelmiş olan MC'nin birden fazla sosyalist toplumla kurduğu ve geliştirdiği ilişkiler, özellikle enerji gereksinmenin bu ülkelerden sağlanmaya çalışılması, çok ilginç gelişmelerin nedeni olacaktır. Bulgaristan ve SSCB'den elektrik enerjisi, Irak'tan petrol, Libya ve Romanya'dan petrol ve petrol türevleri ithal edip, Romanya ve SSCB'nin kurduğu rafinerilerde işledikten sonra, Federal Almanya'nın Türkiye'de kuracağı fabrikaların enerji gereksinmesini karşılayacağını zannedenler bize kalırsa yanılıyorlar. Kökleri sosyalist ülkelerde, gövdesi kapitalist toplumlara uzanan ve meyvelerini Almanya üzerinden ABD'ye dek uzanacak dallarıyla, doymak bilmeyen patronların sepetine aktaracak bir endüstrinin uzun ömürlü olacağını zannetmiyoruz. Boğaziçi Üniversitesi'nde düzenlenen seminerde elense yoklamış olan uluslararası şirketlerin bilinçli danışmanları, hem işçinin yönetime katılması ve hem de sızma olanağı bakımından elverişli bir ortam görmüş olacaklar ki proje iki yanlı geliştirilmiş, bir taraftan Romenlerin kuracağı ve Irak petrollerinin besleyeceği Orta Anadolu Rafinerisi gerçekleştirilmeye çalışılırken, bir taraftan da 40 kişilik F. Almanya Heyeti, Türkiye'ye gelerek, Başbakan, Yardımcısı Erbakan ve kanımızca bu dönemin perde arkası adamı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Korkut Özal'la konuştuktan sonra, iş adamlarımızla da temasa geçmiştir. (VATAN, 3 Kasım. 1976)

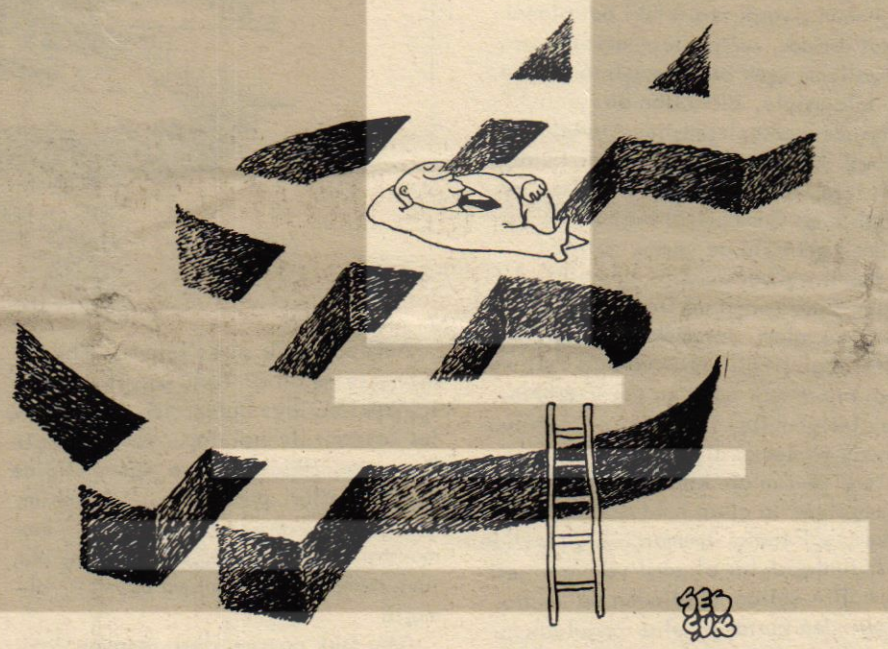

PARTİLER ÜSTÜ POLİTİKA

ANLAŞILIYOR

OLAYLAR bir bütünlük içinde değerlendirilince temel atma törenlerinin ardında yatan rüyalar daha belirgin hale gelmektedir. Bir enerji darlığı ve bunalımı içinde bulunan kapitalist ülkeler, şimdi Almanya'yla Türkiye arasındaki ilişkilerden yararlanarak sosyalist ülkelerden doğrudan doğruya sağlayamayacakları enerjiyi Türkiye üzerinden kendi ekonomilerine aktarmaya çalışmakta, açıkcası bizi yem gibi kullanmak istemektedirler. Sosyalist toplumlardan sağlanacak olan ham petrol ve elektrik enerjisiyle çalıştırılması plânlanan, F.Almanya tarafından kurulmuş fabrikalardan ucuz ve suskun işçi yığınları çalıştırılacak, bunların sağcı koşullandırmayla kırılacağı umulan sol akımlardan korunması sağlanacak, kirlenmesi ve çevre kirlenmesi açısından ortaya çıkabilecek sakıncaları Türk toprakları üzerinde kalacak bir endüstri, kapitalist pazarlar için mal üretecektir. Halkımızı hiç hesaba katmadan sermaye yanlısı siyasilerle yerli ve yabancı patronların tezgahladığı anlaşılan bu büyük oyunun birçok nedenlerle başarıya ulaşması olanaksızdır. Çünkü bugünkü tutumlarıyla Türkiye'ye enerji sağlamakta anlayışlı davranan sosyalist ülkeler, F.Almanya'nın Türkiye'de yatırım yapması ve kurulacak fabrikaların enerji gereksinimlerinin sosyalist ülkelerin hazırladığı kaynaklardan karşılanması halinde vanaları derhal kapatabilirler. O zaman Arap ülkelerinin ve İran'ın devreye sokulması düşünülebilirse de, bunun şimdiden garanti edilebileceğini zannetmiyoruz. Rusya buğday anlaşması konusunda Ameraka'ya iyi bir ders vermiştir. İnsan gücünün kaynağı olan tahıl kaynaklarına sahip çıkamayanların, işçi çevrelerinden ve halktan gelen tepkilere rağmen SSCB'ne buğday ihracatını sürdürenlerin, şimdi oynanmak istenen oyunu sonuna kadar götürebilecek yetenekte olmadıkları anlaşılıyor. Böyle olmasına rağmen yeni bir döreme başlatılmakta, çağdaş emperyalizm yeni bir sömürü modelini denemeye çalışmaktadır.

ÖMRÜ VEFA ETMEZ

MC İKTİDARININ en çok bir yıllık ömrü kalmıştır. Erken seçim bu süreyi daha da kısaltabilir. Şimdilik hem AP Genel Başkanı ve hem de MSP Genel Başkanı ardı ardına attıkları temeller ile sosyalist ülkeleri enerji bakımından daha cömert davranmaya zorlamak ve kapitalist ülkelere de Türkiye'de yatırım yapmaları için güven ve cesaret vermek, seçimlerde destek sağlamak istiyorlarsa da bunların tümü hayaldir.

Devrimci işçi kesiminin öncülüğünde hergün biraz daha uyanan halk yığınları oylarına sahip çıkacak kadar bilinçlenmişlerdir. Bundan dolayı iktidar değişecek ve iktidar değişince her şey değişecektir. Türkiye'nin sosyalist ülkelerden akacak enerji ve kapitalist toplumlardan gelecek sermaye ile endüstrileşip kalkınabileceği masalına halkı inandırmak zordur. Politikacılar sosyalistlere küfrederlerken onlara kuracağınız değirmenlerin suyu nereden gelecek sorusunu soranlar olacak, dengesizliklerin dengesini kurarak ve faşizan baskılarla iktidarda kalabileceklerini umanlara iyi bir ders verecektir. Beri taraftan bizim aklımıza gelenlerin, Türkiye'ye enerji sağlayacak olan sosyalist blok yöneticileri tarafındanda düşünüleceği ve dikkate alınacağı unutulmamalıdır. Bir iktidara gelirsem 4 yıl daha kalırım ve de aklıma ne gelirse yaparım düşüncesiyle hareket edenler, demokratik ülkelerde çelişkiler büyüyünce iktidar sürmenin zor olduğunu unutmasınlar. Sosyalist kaşığı ile kapitalist pilâvı yemek herbabayiğidin harcı değildir. Kendisini böylesine becerili ve akıllı zannedenler, daha bugünden AET ülkelerinden koptuklarını, Üçüncü Dünya Ülkelerinden ilgi görmediklerini, ABD'nde işbaşına gelen yeni başkanın değişik bir politika izliyeceğini ve sosyalist topluluğunda gelişmeleri yakından izliyerek çok daha kritik koşullar altında kendilerini yapayalnız bırakabileceğini hatırlamak zorundadırlar.

Türkiye'nin öz kaynaklarına gelince, elimizde önemli sayılabilecek bir ilkel madde ve belki de enerji potansiyeli bulunduğu inkâr edilemez. Ancak bu potansiyelin bugün iktidarda bulunan politik kadroların yeteneği ile değerlendirilmesinin mümkün olamayacağı iyice anlaşılmıştır. Kendi hırs ve ihtiraslarını aşamayan, belirli bir Dünya görüşü olmadığı için toplumsal olayları küçük çıkarları açısından değerlendirmekten öteye meselesi olmayan yoz kasaba politikacısının halkımızı getirdiği noktada, açlık kol gezmekte, yoksulluk ve mutsuzluk doruğuna ulaşmaktadır. Zamanlama tekniği bakımından iyi gitmediği anlaşılan proje, Boğaziçi Üniversitesinde yapılan seminerin ardından sezmeye başladığımız iki yanlı girişimler, MC iktidarını tam bir çıkmaza sokacak ve uyanmış halkımız ileriye doğru yeni adımlar atacaktır. Ecevit ve onun çevresinde toplanmış görünen sol güçlerin, halka dayanarak gerçekleştirmeyi planladıkları ilerici hareket her yönüyle çok daha sağlam ve tutarlı görünüyor. Bekleyelim görelim bakalım, Alman sermayesi, Irak petrolü, Romen Rafinerisi, Rusya ve Bulgaristan'dan sağlanacak enerji ile nurlu ufuklara kanat açabilecekmiyiz?

TOPLUMCU RAYI ÜZERİNDE BİR CUMHURİYET

prof bahri savcı

TÜRK devrimi, toplumcu rayı üzerine oturtulmuş bir Cumhuriyettir artık... Baştan aşağı öyle olmalıdır artık...

CUMHURİYET sözcüğünün kamu hukukunda, siyasal edebiyatta bir anlamı vardır.

Bir ilk biçimsel anlam şuradadır: Devletbaşkanının belli bir soydan, bir hanedandan, yaşam boyu sürmek üzere gelmemesi.. Seçimden ve süreli olarak gelmesidir.

Bir içeriksel anlam da şuradadır: Özünde ve aslında ulusa ait olan, öyle olması gereken, ve öyle kalması gereken egemenliğin; bir devlet makamında, özellikle yürütmesel (icrai) bir makam ve özellikle bir kişide toplanıp oraca da, bağımsız-koşulsuz(kayıtsız-şartsız) olarak sınırsız bir tekel halinde kullanılmaması...

Burada, Devletbaşkanı'nın dar ya da geniş yetkileri olabilir. Bunların fazla önemi yoktur. Yeter ki, Devletbaşkanı'nın bir hakimiyeti şahsiye teşkil etmek üzere bir iktidar tekeli bulunmasın, bir iktidar mutlakiyeti bulunmasın.

Türkiye, işte böyle, her iki anlamı ile Cumhuriyet devleti biçimindedir.

Ama onun, kendine özge bir anlam da şuradadır: Demokrasi ile bir eş anlam teşkil etmesi... Öyle ki, Türkiye'de Cumhuriyet demek, "Türkiye'de Demokrasi" demeye gelir. Böyle diyebileceğimiz gibi, "Türkiye'de Demokrasi" diyerek, "Türkiye"de Cumhuriyeti" de deyimlemiş oluruz. Böylece, Türkiye'de bir Cumhuriyet kurmak için muhakkak Demokrasi'yi kurmak zorundasınız. Demokrasiyi de, Türkiye'de, ancak bir Cumhuriyet içinde gerçekleştirebilirsiniz. Çünkü herşeyden önce demokrasi, "geçici iktidar", "süreli iktidardır". Ve süreli iktidar, Türk koşulları içinde, Devletbaşkanlığının da geçici olması ile, süreli olması ile belirir. 12 Mart döneminde, Sunay Paşa'nın, yedi yıllık süresini, bir iki yıl daha uzatma girişimi, eski "hakimiyeti şahsiye" fikrinin hortlaması olarak görüldüğü için, bir direnç ile karşılaşmıştı. Türk ulusu, bu uzatmada, Devlet Başkanı'nın salt ve tekelci yetkilere doğru kayışını gördüğü içindir ki, bu girişime karşı gelmişti. Sunay Paşa'yı, süresi gene de ebedi olmadığı halde, hakimiyeti şahsiye hükümranlığının bir simgesi olarak görmeğe başlamıştık. Bu ise demokrasi değildi, ve demokrasi olmayınca da, devletin Cumhuriyet özü yitirilmiş oluyordu.

ŞİMDİ, Türkiye için bir gerçek olan Cumhuriyet ve demokrasi eş anlamlığı olayına dönelim ve oradan 54'üncü yılına girişi algılayan Cumhuriyetimizin gereğine gelelim.

"Demokrasi-Cumhuriyet"kavramı; egemenlik gücünün, temelde, halka ait olması sistemidir. Temelde söz konusu olan şudur: Egemenlik, halkındır. Halk, iktidarın kaynağıdır. Onu kullananlar, kendilerine ait bir iktidarı kullanmış sayılmazlar. Onlar, halkın egemenliğinin kendilerini yetkili kıldığı bir gücü (devlet gücünü), halkın egemenliğinin kendilerine çizdiği sınırlar içinde kullanırlar. Tabii, halk adına denetim yapacak olan organların ve sonunda halkın gözetimi altında...

Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyet, böyle bir demokrasi anlayışı üzerine dayanır. Saltanat zamanında, egemenlik gücü, onun siyasal pratikteki adı olan siyasal iktidar, saltanatçı-ümmetçi-emperyalizme uşak bir oligarşinin elinde, ve dolayısiyle, bir sultan bireyinin kişiliğinde merkezleşmiştir. Atatürk, bu siyasal iktidar merkezleşmesini kaldırmak için, teoride demokrasi anlayışına, pratikte de Cumhuriyet biçimine yönelmek gereğini de yerine getirdi.

Yalnız, şimdi burada, dikkatle duralım: Cumhuriyet ve Demokrasimizin çıkış noktaları, izlemek istediği yol, izletildiği çizgi, şimdi vardığı yer, ve oysa ki varması gereken yer üzerinde, açık bir gönülle, insaf ile, doğruyu arayan gözlemci algısı ile duralım:

Türk devriminin kurduğu "demokrasi-cumhuriyet"in çıkıp noktası; siyasal iktidarı; saltanatçı-ümmetçi-emperyalizm le bütünleşici bir oligarşi ve onun şefi bir halife-sultan tekelinden ve mutlakiyetinden kurtarıp, ulus çoğulculuğuna mal etmek isteğidir. Ayrıca, Cumhuriyet'in pratikteki uygulanmasını da, hukukun sınırladığı bir alana indirgemek zorunu vardır bu çıkış noktası için de... Yani çıkış noktası, aynı zamanda, siyasal iktidarın, bir demokrasi iktidarı kılınması diyebileceğimiz bir zorundur.

Bu "demokrasi-cumhuriyet"in özünde, ulus çoğulculuğunun dayanağı olan "özgürlükler" vardır.

Ulus, elbette, bir tüzel kişiliktir. Egemenlik, bu tüzel kişiliğindir. Ama sosyolojik açıdan ulus, çoğulcu bir yapıya sahiptir. Onun içinde türlü sosyal gruplar-türlü meslek grupları- türlü üretim ve tüketim grupları vardır. Kamu hukuku ve siyaset felsefesi açısından bir "birim" olan ulus tüzel kişiliği, sosyolojik açıdan, türlü siyasal katlardan kuruludur. Egemenlik, sosyolojik açıdan böyle bir çokluğun bileşimine aittir. Bu çoğulcu yapının içindeki tüm kurucu (teşkil edici) öğelerin bileşim egemenliğini yaratıp yaşatabilmekiçin, en geniş anlamı ile, özgürlükler dayanağını da kurmak gerekir.

İşte Türk devriminin yarattığı "demokrasi-cumhuriyet" gerçekten bir "demokrasi ve cumhuriyet olabilmek için, özgürlükleri içermelidir, özgürlükler demetine dayanmalıdır. Onun içindir ki, Türk devriminin "demokrasi- cumhuriyet"i, önce, dışa karşı bir özgürlük sorunu olarak, bağımsızlığı sağlamıştı. Dış emperyalist-kapitalist güçlerin, önce işgallerinden; sonra da ekonomik ve sosyal ipoteklerinden kurtulma anlamınadır bu bağımsızlık ...

Böyle bir kurtulmuşluğun, içeride de bir anlamı, bir uzantısı vardır. Bu anlam: Ulus tüzel kişiliğini kuran bütün sosyal katların, "emek" üzerinde bütünleşip "tek"e ulaşması için, şimdiye kadar üzerlerinde var olan sosyal-ekonomik-psikolojik baskılardan, engellerden de kurtulmuşluğu içerir.

Emek üzerinde bütünleşme, bir halkçı hükümet, bir halk hükümeti kurmakla mümkün olur.

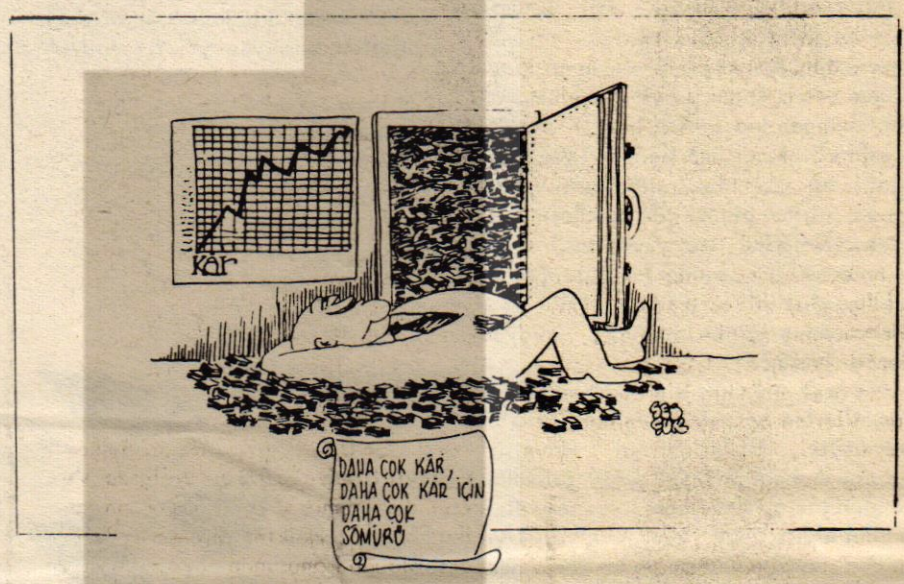

Ama böyle bir süreç içinde, dikkate dilmezse ne olur? Türlü sosyal katlar içindeki burjuva kategorisi, kendini ulus kavramı ile tıpkılaştırır. Böylece, ulus egemenliğide burjuva egemenliğine dönüşmüş olur, pratikte... Nitekim, Batıda böyle olmuştur. Batıdaki demokrasiler, onları doğuran devrim, burjuva demokrasisi, burjuva devrimi olmuştu.

Ama Türk devrimcileri, bundan, fazla korkmadılar. Çünkü Türkiye'de gelişmiş bir burjuva yok idi ki, devrimi o yapsın, ulus ile kendini tıpkılaştırsın, bunun sonucu olarak da burjuvanın demokrasisini kurmuş olsun.

İşte onlar bu noktada, pek kaygılanmadılar. Zaten onlar türlü gruplardan, yeni sosyolojik bir cevher olan bir bütüne varmak istiyorlardı. Bu bütüne ulaşmanın en gerçekci yolu da, grupların en büyüğü olan köylü ile öteki çalışanlar guruplarının baş niteliği olan "sai- emek" ekseni üzerinde bir halk hükümeti kurmak idi. Türk devrimcileri "demokrasi-cumhuriyet"i bir halk hükümeti sistemi, bir halk hükümeti yolu izleyerek kurmayı ve geliştirmeyi öngördüler.

Yani siyasal iktidara, bir mutlakiyet ve tekelden sıyırarak, ulusun iktidarı kılma; bu suretle onu demokrasileştirme; bunun için de onu özgürlüklere da yatma noktalarından kalkılmış idi. Bu süreç içinde bir soyutlamadan ibaret kalmamak için de, toplumu, büyük çoğunluğu olan köylü ile öteki çalışma gruplarının "sai"leri ekseni üzerinde bütünleştirecek bir halk hükümeti yolunu izleme öngörülmüştü.

Fakat izletmediler ki...

Birinci Dünya Savaşı'nın dış dünya konjonktürü, ülkeye burjuvacı akımları zorladı. Kurtuluş Savaşı'nın sentez güçleri içinde yer alarak savaşa katıldığı halde, geleneksel âyan-eşraf üst kademeleri de, adıgeçen büyük güçlerinin içinde yaşadıkları sessizliklerinden, karanlıklar içinde sürdürdükleri "talepsiz guruplar oluşlarından" yararlanarak, bu burjuvacı akıma koşut oldular. Onlar da, içerde aynı burjuvacılığın yaratılmasına talip oldular.

Böylece devrimcilerin öngördükleri, ve de kurup işletmeye başladıkları halk hükümetinin gücünü, emek üzerinde bütünleşme yönüne değil, geleneksel güçlerin burjuvalaşması yolunda ve yönünde kullandılar.

Çok doğaldır ki, o zaman, varılacak yer-ve de varılan yer- artık halk hükümeti olamazdı. Olamadı da: Terakkiperver-Serbest Fırka-Demokrat Parti AP ve müttefiklerinin felsefe ve eylem çizgisinde, gittikçe büyüyen; devletin, kendisini pompalamasını boyuna sağlayarak şişen bir burjuvalaşma demokrasisine ve cumhuriyetine varıldı. Üstelik bu burjuvacı demokrasi ile cumhuriyet de, Batıdaki örneklerinin sahip olduğu özden sapmış idi.Atatürk'ün demokrasi ve Cumhuriyet'e getirmek istediği özgürlükler temeline de yüz çevirmişti. Bu nedenledir ki, bir büyük işçi konfederasyonunun genel başkanı bile, "sınıf savaşı" tezine karşı gelişmiş gibi gözüküp "demokrasi-cumhuriyet"in özündeki özgürlükleri tanımaya kadar gitmiştir.

Oysa ki, Türk devrimi, onun "demokrasi-cumhuriyet"i, kuruluşunda, böyle bir burjuvalaşma eylemi değildir. Madem ki o, kapitalistleşme ve emperyalistleşme dünyasının Türkiye üzerindeki bağımlılık ve ipotekçilik kurma eylemine karşı yapılmıştır; öyle ise, o böyle bir burjuvalaşmacı çıkış noktasından yola koyulamazdı. Türkiye'de büyük gerçek; sai (emek) idi. Büyük amaçda, Türkiye üzerindeki dış ve iç bağımlılıkları ve ipotekleri arıtlamak idi. Bu nedenle o, burjuvalaşmacı akımların yararına olamazdı. Şimdilerde, bu büyük gerçek (yani emek), bu büyük amaç, (yani, Atatürk'ün sai dediği cevher üzerinde bütünleşerek halk hükümetini kurmak yorumu) daha iyi anlaşılır olmuştur. Tüm ipoteklerden ve bağımlılıklardan kurtulmak için Cumhuriyeti, toplumca rayı üzerine oturtma gereğine dönüş, daha bilinçli kavranır olmaya başlamıştır.

BİR İŞÇİNİN DİRENME GÜNLÜĞÜNDEN

sarı sendika renk mi değiştirdi?

mahmut makal

O GÜNLERDE, fabrikamızın bağlı olduğu merkezde de bir ayıklama yapılıyordu. Binbir güçlükle ve bilgilerinin, kişiliklerinin gücüyle eleman toplayarak, kredi toplayarak, önceki iktidar döneminde yine bügünkü koşullarla işlemez duruma sokulan fabrikayı onarıp an, üretir duruma getiren yöneticiler, büyükten küçüğe ayıklanıyordu. Yerleri de, yeni genel Müdürün demirindeki elemanlara veriliyordu.

Mali işlere bakan genel müdür yardımcısının da yüz milyona yakın bir ihale yolsuzluğunu ortaya çıkardığı için atıldığını duyduk. Bizde, yeni gelenlerin burayı bir çiftlik olarak gördükleri, üretim yuvası değil komando yuvası yapmak istedikleri kanısı uyandı. Bu yolsuzluğun gazetelere yansımasından sonra, Enerji Bakanı açıklama yaptı: "Biz özel teşebbüsün içişlerine karışmayız... "Çelişkilerle dolu bu tutuma gülmemek elde değil. Çünkü bu demecinden onbeş gün önce kendisiyle görüşüldüğünde, bu fabrikadaki durumun bir hükümet meselesi olduğunu söylemişlerdi. Demek ki, işlerine gelen konularda özel girişimin işlerine karışıyorlar, işlerine gelmeyen konular da karışmıyorlar...

Neden sonra, yirmiiki Eylül'de, İş Mahkemesince toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi Maden-İş Sendika'sına verildi. İşveren, onun ortakları sarı sendika ve hükümet yetkilileri bu kararı hayretle karşıladılar. Çünkü onlar, bağımsız Türk hakimine baskı yaparak yetkiyi verdirmemek için çok uğraştılar. Bunun için adları saklı iki yetkili görevlendirilmişlerdi. Ama sonunda, ülkede adaletin bağımsız olduğu bir kez daha kanıtlanmıştı. Ve işinburasında, Devlet güvenlik Mahkemelerinin niçin kurulmak istendiği üzerinde uzun uzun düşünmek gerektiğide ortaya çıkıyordu. Bu, adalet dağıtan yargı organlarını da avuçları içine almaktan başka anlam taşımayan bir girişimdi. Adına ne derseniz deyin, özellikle işçi haklarının kısıtlanması ve işçilerin güdümlü sendikalar yoluyla yozlaştırılıp, baskı altında tutulması için düşünülmüş bir kuruluş. Ama tutar mı, yasalaşır mı, amacına ulaşır mı? Orası da var...

Mahkeme günü, daha önce AP. milletvekilliği yapmış bir avukat, salonda karışık bir hava yaratarak işçiyle polisi karşı karşıya getirmek amacıyla Maden-İş Sendikası'nın örgütlendirme sekreterini dövmeye kalkıştı. Baro odasına çekti ve birkaç yumruk indirdi. Öteki avukatlar bu olaya seyirci kaldılar. Ama işi büyütmedik. Onların oyunlarına gelmeyecek kadar bilinçlendiğimizi bu olay dolayısiyle bir kez daha anladık. Hakimlerin yansız davranış ve tutumları bizi ne kadar sevindirmişse, avukatların tutumu da o kadar üzmüştür.

Toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi Maden-İş Sendikası'na verildikten sonra, arkadaşlarla bir kurul halinde ve önceden randevu alarak merkeze gittik, genel müdüre. Bir temsilcimizle, yani tek sözcü ile görüşebileceğini söylemiş. Bir arkadaşımızı seçip yolladık. Arkadaşımıza aynen şöyle demiş:"Bana direnişte olup da işe yarayan işçilerin listesini verir misiniz?" Böyle bir davranış beklemeyen arkadaşımız, "benim satılmış olduğumu kim söyledi sizin gibi?" diyerek dışarı fırlamış. Durum öteki arkadaşlara anlatıldı. Bu gibi kimselerle görüşmenin bir yarar sağlamayacağından, başka yönlerden deneyde bulunmaya başladık. Ama, daha önce değindiğim milletvekili raporu, hükümet üyeleri ve öteki yüksek kademelerde, bizim haklı konuşmalarımızdan, daha iyi etki bırakmış.

Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanı Ecevit ilimize geldi bu sıralarda. Ve bizim durumumuzla ilgili olarak on dakika konuştu. Halkın, direnen işçilerin haklı olduğu konusunda aydınlatılmasına yetti de arttı bu konuşma. Bu konuşmadan sonra halktan destek gördük ve de halâ davamızda haklı olduğumuza inanmışların çoğunlukta olduğu bir ortamdayız.

Bir ara da, ama Ecevit'ten sonra, Başbakan Demirel geldi ilimize. "Bizim yaptığımız fabrikalar, Ecevit ve onun militanlarınca bombalanmaktadır" dedi konuşmasında. Gerçeği bilenleri çileden çıkarması bir yana, bir Başbakanın ağzına yakışan sözler değildi bunlar. Zaten Ecevit'in gelişindeki kalabalığı bulundurabilmek için köylüleri para verip otobüslere doldurarak miting alanına yığdılar. Yine de Ecevit'in gelişinde toplanan halkın üçte birini toplayamadılar. Bunun üzerine, geçmişten kalanlara sarılarak Mutlu Menderes'i halka takdim ettiler. Buna karşın, halkın bu tür oyunları aştığını ve aldırmadığını gördüler, şamar yemişcesine ayrılıp gittiler.

Olayların lehimize dönmesi ve sendikamızın toplu sözleşme yapma yetkisini alması nedeniyle işbaşı yapmayı beklerken, merkezin emriyle şöyle bir duyuru çıkarıldı:

İşakti feshedilmiş olup da el'an fabrika lojmanlarında ikamet etmekte olan mensuplarımız 13.10.1975 Pazartesi gününden itibaren misafirhaneden, lokalden, kantinden, servis arabalarından ve öğrenci servis arabalarından yararlanamayacaklardır.

Bu hususta gerekli talimat verilmiş olduğundan herhangi bir üzücü olaya sebebiyet verilmemesini ve gereğini rica ederim.

9.10.1975
Müdür: D. Hantur.

Tamimde iş akti feshedilen elemanlardan söz edilmesine karşın, hesap kesmeye gittiğimizde de hesap kesme işlemi yapılmamıştır.

Direnişimiz süresince yıldırma politikası, aç bırakma, yaşamdan bezdirme politikası uygulanmıştır. Evlerde tencere kaynatmama, çoluk çocuğumuzu perişan etme politikası uygulanmıştır. Ama düşüncelerimize gem vuramamışlar, haklı davamızdan caydıramamışlardır. Uyguladıkları terör havası içinde her zaman bir güç bulacaklarını da anlamış olsalar gerek... Bu arada Maden-İş gerekli sendikal yardımı yapmıştır. Sendika rekabeti yüzünden, egemen sermaye cevreleri bizi ikiye böldü ve bir bölüğümüzü haksız yere olsada işten sokağa attırmayı becerdi. Yani, altta kalan yine bir bölük işçi oldu. Bunların ibret alması, çeşitli oyunlara gelerek işçinin ikiye bölünüp harcanmaması gerekir. İşten atılan arkadaşların çoğu şimdi özel iş tutup geçimini sağlama yolunu tuttu. Bazıları mesleği olmayan işlere girdi. Sendikamızında desteğiyle aç kalan perişan duruma düşen olmadı. Sarı sendikada, o tarihten sonra bir Konfederasyonla birleşerek kendini, yani yöneticilerini ve de işçilerini sağlama bağladı. Ama şunu da söylemek mümkün: Yenmiş sayılır bu yolda yenilen... Geçimi sağlamak için işçi haklarına ve ülke çıkarlarına sırt dönülecekse biz orada yokuz. Bilinçlenen kişilerin bir lokma ekmek uğruna boyun eğmelerini, renkten renge girmelerini anlamıyorduk. Bu düzeye geldiğimizi olaylar kanıtladı. İşçi haklarının, yurt çıkarlarının karşısında olanlar için pabuç pahalandı artık...

EKONOMİ POLİTİK

● İŞÇİLER NEDEN ÇALIŞMAK ZORUNDADIR?...

İNSANLAR yaşamak için ihtiyaçlarını karşılamak zorundadırlar. Ama, ihtiyaçlar nasıl giderilecek?

Eve kim ekmek götürecek? Kirayı kim ödeyecek? Ayakkabıyı, elbiseyi kim alacak? Odun, kömür, gaz parasını kim bulacak? Çocukların kitap, defter masrafını kim karşılayacak? Hastaların doktor, ilaç parasını kim bulacak???

İşte bugünkü düzende gereksinimlerini gidermek için işçiler çalışmak zorundadır. Çalışmazlarsa bu gereksinimlerini karşılamak için işçilerin işgücünden, yani çalışma gücünden başka satacak bir şeyleri var mı?

Elbette HAYIR.

Demek ki, İŞÇİLER YEMEK, GİYİNMEK, BARINMAK, ISINMAK, SAĞLIKLI OLMAK, OKUYUP GELİŞMEK ve HATTA DİNLENMEK yani kısacası YAŞAMAK İÇİN ÇALIŞMAK ZORUNDADIR.

Çalışan, mal üreten işçilerin önemli bir benzerliği vardır: İŞÇİLER ÇALIŞMAK ZORUNDADIR.. ÇALIŞMA VE YAŞAMA ŞARTLARININ AYNI OLMASINDAN İŞÇİLERİN DERTLERİ AYNI, ÇIKARLARI ORTAK VE KURTULUŞ YOLLARI BİRDİR. Bundandır ki, işçiler için AYNI HAMURDAN YOĞRULMUŞ, AYNI İPLİKTEN DOKUNMUŞLARDIR denilmiştir.

● PEKİ, FABRİKA SAHİBİ PATRONLAR, İŞVERENLER YANİ KAPİTALİSTLER İŞÇİLERLE BERABER ÇALIŞIRLAR MI?...

Patronlar işçilerle beraber çalışmazlar. İşçiler gibi kol gücü harcamazlar, göz nuru, alınteri akıtmazlar. İşçiler yaşamak için çalışırken, patronlar hem çalışmazlar, hem de rahatça yaşarlar.

● PEKİ, BU NASIL OLUR?...

İşçiler üretir, ama ürettiklerine sahip çıkamaz. Çünkü, bu düzende üretim araçlarına yani, topraklara, fabrikalara, makinelere, hammaddelere... Çalışmadan yaşayan ufak bir azınlık sahiptir. Üretim araçları onların özel mülkiyetlerindedir.

PATRONLAR, KAPİTALİSTLER ÜRETİM ARAÇLARINA SAHİP OLDUKLARINDAN İŞÇİLERİ SÖMÜRÜR. ONLARIN SIRTINDAN GEÇİNEREK YAŞARLAR.

Patronlar işçileri neden ve nasıl sömürürler? Bu işi nasıl becerirler? Bu kitapçık boyunca hep bu konuyu işleyeceğiz.

● SÖMÜRÜ NEDİR?..

"Patronlar, işçileri sömürüyorlar" dedik. Peki nedir sömürü?

Evde aç, çıplak, hasta çoluk çocuk olmasının, yoksulluğun, sefaletin, rezilliğin, işsizliğin, pahalılığın, açlığın, zulüm ve baskının, Dünyadaki bütün haksız savaşların, Kamboçya'daki, Filistin'deki.. Katliamların, emperyalizmin, faşizmin sebebi, kaynağı nedir? SÖMÜRÜ.

Kısaca söylersek:
SÖMÜRÜ-Üretim yapan işçilerin, köylülerin...Yani, emekçilerin ürettikleri ürünlerin büyük kısmına üretici olmayan, onların sırtından geçinen sınıfların el koymasıdır.

belediyelerin iflastan kurta anayasa buyruğudur

BÜYÜK kentlerimizin içinde bulundukları akçalı bunalım, MC iktidarının ilgisizliği, sorumsuzluğu ve de partizanca tutumu yüzünden artık bir kangren durumuna girmiştir. İstanbul ve Ankara Belediyeleri'nde çalışanlar onbeş gündür aylıklarını alabilmiş değillerdir. Ankara Belediye Başkanı Vedat Dalokay, önceki gün yaptığı açıklamada "Kasada tek kuruş yok" demiştir. Ankara'daki hak direnişleri, grevleri henüz unutulmadan önümüzdeki günlerde her iki büyük kentimizde işçi direnişlerinin başlaması büyük bir olasılık içindedir.

Belediyelerimizin ve özellikle büyük kentlerimizin karşılaştıkları gelir sorunu, ortaya yeni çıkmış bir olay değildir. 28 yıllık Belediye Gelirleri Yasası'nın Belediyelerimizin personel giderlerini bile karşılamayacak kadar kısır, verimsiz, yetersiz kalmasıdır. Başka bir deyişle, yürürlükteki yasa Belediyelerin görevlerini yapmaya yeterli geliri sağlayamamaktadır. Bunu doğrulamak için uzun boylu ayrıntılara girmek istemiyoruz. Fakat yerel yönetim (mahalli idare) gelirlerinin kamu gelirleri içindeki oranının gittikçe azaldığını belirtmekte yarar görüyoruz. Şöyle ki,

YEREL YÖNETİM

Yıllar	Gelirlerin Payı (%)	
	Ulusal Gelir içinde	Kamu Gelirleri İçinde
1962	2.38	17.
1965	2,35	15.1
1970	2.25	10.5
1972	1.85	8.7

Kaynak: Kalkınma Planı, Üçüncü Beş Yıl, 1973 - 1977 / D.P.T., Ankara 1973, S. 942 - 3

Çizelgeden anlaşılacağı gibi, Belediyelerle öbür yerel yönetim birimlerinin (İl Özel İdareleri, Köyler) kamu gelirleri içindeki oranı 1962 - 1972 döneminde yarı yarıya azalmış, bu oran % 17'den, % 8.7'ye düşmüştür. Ulusal gelir açısından da yerel yönetim birimlerinin payının aynı dönemde çok önemli bir azalma gösterdiği, % 2.38'den 1.85'e düştüğünü aynı çizelgeden anlıyoruz. Aynı gözlemi söz konusu dönemi dikkate alarak, gelir artışları açısından da yapabiliriz. Şöyle ki;

Çizelgeden açıkça anlaşıldığına göre, kamu gelirlerinin 1962 yılı 100 sayılarak yapılan dizgeye göre, aşağı yukarı 6 katına çıkarken, Belediye gelirleri ancak 3 katına çıkabilmiştir. Cari fiyatlarla yapılan bu dizge, Belediye gelirlerindeki artışın görüntüde olduğunu anlatmaktadır. Aynı şey tüm kamu gelirleri için de söz konusu olduğuna göre, bu dizge karşılaştırma yapmağa elverişlidir. Bu durumda, kamu gelirlerinin artış, ya da büyüme hızı, Belediye gelirlerininkinden iki kat daha çok olmuştur.

Öte yandan, Belediye gelirlerinin kamu gelirleri içindeki yerini 1928 - 1975 gibi uzun bir dönem içinde incelersek, Belediye sınırları içinde yaşayan nüfus oranı üç katına çıkmış, buna karşın Belediye gelirlerinin oranı 1957 - 1960 yıllarındaki Menderes'in imar hareketleri dışında, % 10'un üstüne çıkmamıştır. Denilebilir ki, otuz beş yıllık dönemde Belediye gelirlerinin kamu gelirleri içindeki payının göreseł önemi değişmemiştir. Buna karşılık, büyük Belediyelerde, kentleşmenin doğurduğu giderler, hizmet maliyetleri aşırı ölçüde artmıştır.

Belediyelere kendilerinin serbestçe kullanabilecekleri pek az gelir kaynağı bırakılmış, buna karşılık Devlet gelirlerinden Belediyelere ve öteki yerel yönetim birimlerine paylar ayrılması yoluna gidilmiştir. Başka deyimle, bugün yerel yönetim gelirleri içinde devletten sağlanan paylar, oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Bununla birlikte Belediyelere yürürlükteki yasalar gereğince verilmesi öngörülen payların Devlet tarafından ödenmediği de bir gerçektir. Büyük Belediyelerin bugün karşılaştıkları sorunların başında Devletin, sağlaması gereken bu payları düzenli biçimde, zamanında vermemesinden doğmaktadır. Öte yandan, Devlet vermesi gerekeniverse bile, bunlar büyük kentlerdeki nüfus artışının doğurduğu büyük maliyet artışlarını karşılamaya yetmemektedir. Bu amaçla büyük Belediyelere Devletin ek yardımlar sağlaması gerekmektedir. Üstelik, Devlet gelirlerinden ayrılan payların dağıtımında büyük Belediyeler açısından elverişsiz bir bölüştürme yapılmaktadır. Bilindiği gibi Devlet gelirlerinden (gelir, kurumlar vergileri, tekel safi gelirleri, akaryakıt üretim vergisi, gümrük vergileri, Belediyeler zammı, tellallık resmi payı, motörlü taşıt vergisiyle cezalar) belli oranlarda (% 01 ile 15 arasında değişen oranlarda) toplanan gelirlerden % 20'si Belediyeler ortak fonunda toplanır, geri kalanı da nüfuslarına göre Belediyelere dağıtılır. Bu dağıtımın büyük Belediyeler açısından elverişsiz, ya da haksız olan yanları şöyle açıklanabilir:

Yıllar	Toplam Kamu Geliri	İl Özel İdareleri Geliri	Köyler Geliri	Belediyeler Geliri
1962	100	100	100	100
1965	148	133	154	127
1970	353	188	238	231
1972	558	246	264	313

KAYNAK: ÜÇYKP, S. 683 - 684

Küçük Belediyelerin yatırım gereksinmeleri için kurulacak bir fona aktarılması için bir anlaşmaya varılmışken, bu paraların Bursa, Samsun, Düzce, Menemen, Karabük, Nevşehir, Kırıkkale, Bafra, Ordu, Adapazarı Belediyelerine (AP'li Belediyelere) dağıtıldığını ANKA Ajansı'nın bir haberinden öğreniyoruz. Ankara, İstanbul İzmir, Adana gibi CHP'li büyük Belediyeler parasızlıktan kıvranırken, Belediyelere yardım için yasal olanak bulunamadığını açıklayan MC iktidarı, böylece içtensizliğin ve partizanlığın en somut örneklerini vermiştir.

Bu denli partizanlıklar MC Başbakanı için yeni değildir. Aynı durum, İstanbul'un CHP'li Belediye Başkanı rahmetli Haşim İşçan'ın döneminde de görülmüştü. Nitekim, AP'li Başbakan Demirel, usta yönetici olan İşçan'a esirgediği yardım lütfünu, AP'li Başkanvekili Ilgaz'a, hem de İşçan'ın mezarı başında kulağına fısıldayarak müjdelemişti.

1973 yılına gelinceye dek, büyük Belediyelere AP'li Belediye Başkanları işbaşında iken yüklüce yardımlar yapılmıştır. Örneğin, 1972'de Ankara'ya çevre sağlığı, spor tesisleri adı altında 190 milyon Lira verilmiştir. 1971' de İstanbul'a yapılan yardım 175 milyon Liradır.

Bütün bunlar gerçekte MC'nin büyük kentlerde yaşıyanları CHP'li Belediyeleri seçtikleri için cezalandırmak, intikam almak istemesinden doğmaktadır.

Belediyelerimizi bugün içinde bulundukları bunalımdan kurtarmanın bir tek yolu vardır. Bu da Anayasamızın yerel yönetime görevleriyle orantılı gelir sağlanacağına ilişkin buyruğun yerine getirilmesidir. MC, pek çok konuda, özellikle Devlet Güvenlik Mahkemeleri konusunda, Sıkıyönetim altında,

-Hizmetlerin kişi başına ve toplam maliyeti büyük kentlerde küçük ve orta büyüklükteki belediyelere göre çok yüksektir. Nüfusa göre gelir bölüştürülmesi küçük Belediyelerin yararına bir durum yaratmaktadır.

-Gelirlerden beşte birinin, nüfusu 50 binden az nüfusla Belediyelerin yararlanabileceği bir ortak fonda toplanması büyük Belediyelerin aleyhine bir durumu yuratmaktadır.

Öte yandan, dağıtıma esas alınacak olan nüfusun en son sayım olması gerekirken, henüz kesin sonuçlar alınmamıştır. gerekçesiyle bir önceki sayım sonucuna göre uygulanmaktadır. Örneğin, Ankara Belediyesi'ne 1975 sayım sonuçlarına göre, en az 1 milyon 400 bin kişi üzerinden pay ödenmesi gerekirken, 1970 sonucuna göre 1.2 milyon üzerinden pay ayrılmaktadır. Oysa, 1976 yılında Ankara nüfusu 1.9 milyonu aşmıştır. Böylece aşağı yukarı Ankara Belediyesi altı yıl önceki nüfusa göre pay almaktadır. Bu durumda, 700-800 bin kişi için yani

Ankara nüfusunun yaklaşık üçte biri için Belediye yasal payını alamamaktadır. Aynı gözlem, İstanbul, İzmir, gibi büyük kentler için de geçerlidir.

Bir başka gerçek de, Belediyelere devletin çeşitli Bakanlıklar bütçelerinden yapılan yardımlarda, iktidarda olan partinin siyasal ölçülerle denkser olmayan bir dağıtım yapmasıdır. İçişleri, İmar ve İskan Bakanlıklarındaki Belediyelere yardım fonları siyasal ölçülere göre dağıtılmakta, ayrıca bunlardan büyük kent Belediyeleri gereği gibi yararlanmamaktadır. Yapılan yardımların ne denli partizanca dağıtıldığına ilişkin olarak şu örnek gösterilebilir. ABD karşılık paralar hesabındaki 190 milyon liranın yeni kurulmuş değiştirilmiş olan Anayasa maddesini özgürlükleri kısıtlamak için uygulamaya çırpınırken, 1961 Anayasa'sının 116 maddesindeki buyruğunun on beş yıldır savsaklanmasına göz yummaktadır.

Sorunun çözümü için hızla gerekli önlemleri almak, Anayasa'yı uygulamaktır. Hemen belirtelim ki, hazine olanaklarından büyük Belediyelere ivedi yardım sağlanmalı, böylece çalışanların hakları verilmelidir. Gerekirse, bir maddelik ek Bütçe'yle yardım ödeneği sağlanarak Belediyelerin ivedi gereksinmeleri karşılanır. Fakat, asıl önemli olan Belediyelerimizi, özellikle büyük Belediyeleri Devlete avuç açar durumdan kurtarmak için önerilen çeşitli tasarılar birleştirilip geliştirilmesi hızla yasalaştırılmalıdır.

Belediyelere, Anayasa'nın öngördüğü biçimde yeterli gelir sağlanması için bugüne değin sürülen önerileri değerlendirirken, konuyu yalnızca Bele-

...arılması

diye gelirleri yasası çerçevesi içinde almak sakıncalıdır. İlkönce, merkezle Belediyeler ve öteki yerel yönetim birimleri arasındaki hizmet bölüşümü, işbölümü ilkeleri saptanmalı, sonra gelirlerin merkezle yerinden yönetim birimlerine dağıtılması nesnes ölçütlere bağlanmalıdır. Kısacası, akçalı denkleşme (ya da mali tevzin) yoluna gidilmelidir. Böyle bir denkleştirme, Belediyelerin görevlerini sıralarken, bunların gerçekleşmesi için gerekli gelirlerin de Belediyelerin serbestçe kullanımına bırakılmasını amaçlıyacaktır. Bunun yanında Devletin yapacağı yardımların koşulları da belirtilmiş, daha doğrusu düzenlenmiş olacaktır. Bugünkü biçimiyle Belediye gelirlerinin yapısı, büyük ölçüde Devlet gelirlerinden alınan paylarla Devlet yardımlarına dayanmaktadır. Fakat Devlet, verimli, esnek tüm vergi kaynaklarını elinde toplamıştır. Belediyelere bağımsızca kullanabilecekleri büyük vergi kaynağı bırakmamıştır. Pek çok ülkede olduğu gibi, taşınmaz vergileri, oturma, ticaret, meslek ve işletme vergileri Belediyelere, bırakılabilir. Biz de, emlâk vergisinden ancak yarısı Belediyelere bırakılmaktadır. Belediye sınırları içinde taşınmaz vergilerini toplayan Devlete ayrılan % 20 oranındaki gider payı rahatlıkla indirilebilir, il özel idarelerine bırakılan % 30'luk dilim de Belediyelere ayrılmalıdır. Vatandaşların Belediye giderlerine, kentleşmenin yüklediği giderlere katılmalarını sağlamak üzere "oturma" ve "geçici oturma" vergileri (hemşehrilik vergisi niteliğinde) alınmalıdır. İşletme vergisi bugünkü gibi Devlete değil, Belediyelere bırakılmalıdır. Öbür ülkelerde bu tür tüketim vergilere yerel yönetimin önemli gelir kaynaklarından dır. Ticaret ve meslek sahiplerinin de bu uğraşlarından dolayı Belediyelerce vergilendirilmeleri olanağı yaratılmalıdır. "Üretim" (imalat)la ilgili vergiler de işyerinin bulunduğu yerin Belediyesine bırakılmalıdır. Devletçe toplanan "emlâk satış" ve "değer artışı" vergilerinin matrahıyla merkezi yönetimin hiç bir ilişkisi olmadığına, taşınmaz değerlerin kentleşmenin sonucunda Belediye hizmetlerinin sağlanmasıyla ortaya çıktığına göre, Belediye'ye bırakılması yerinde olacaktır. Bugünkü kısır değerlendirme resmi (şerefiye) de böylece kaldırılarak yerine daha verimli bir vergi kaynağı yaratılmış olur. Öte yandan, Devletçe toplanan öteki vergilere büyük Belediyeler ek oranlar (munzam kesirler) ekleyebilmelidir. Kentin sağladığı olanaklardan, üstünlüklerden yararlananların buna karşılık gelirlerinden bir dilimini de gelirin yaratıldığı yerin Belediyesine bırakması bu yoldan olanaklılaşır.

Kısacası, kentleşmenin yarattığı gelirler Belediyelere bırakılmalı, kentte yaşayanların kentleşmenin maliyetine katkısı sağlanmalıdır. Örneğin, bugün için kentlerde yaşayanlar temizlik ve aydınlatma hizmetleri karşılığında tek kuruş bile ödememektedir. Bu amaçla emlâk vergisine belli bir oranda "munzam kesir" ekleme yetkisini Belediyelere veren bir yasa değişikliği Belediyelere büyük bir ferahlık sağlayabilir.

Belediye gelirleri yasası çıkarılıncaya değin yapılacak en önemli girişim, Belediyelere Devlet bütçesinden belli bir oranın ayrılmasını öngören tek maddelik bir akçalı denkleştirme tasarının süratle Meclis'ten çıkarılmasıdır. Kanımızca, bugün Belediye gelirlerinin Devlet Bütçesi içinden aldığı paylar % 2.4 çevresinde olduğuna göre, bunun en az % 5 olmak üzere saptanmasıyla bugünkü Belediye gelirleri iki katına çıkacaktır. Bu payların bugünkü gibi yalnızca nüfus sayısı değil, yerleşmenin dağınıklığı, engebeli oluşu, yüzölçümü yol uzunluğu, kişi başına Belediye vergi yükü, kişi başına Belediye borcu, Belediyeye gider yükleyen okul, polis, sosyal yardım, sağlık gibi kamu hizmetleriyle kentsel alt yapı ve Belediye hizmetlerinin kişi başına ve toplam maliyetleri gibi öbür nesnel ölçütler de dikkate alınmalıdır. Bunun dışındaki Devlet yardımları, Belediyelerin toplum yararına olan hizmetlerini tesislerini özendirmek, denetlemek için bir araç olarak düşünülmelidir. Bu yardımlar "Özel Amaçlı" yardımlar niteliğinde olmalı, Belediyelerarası nüfus, alan, ekonomik düzey farklılıklarını gidermeyi amaçlamalıdır. Bu yardımların "Cari Harcamalar"a gitmemesi de sağlanmalıdır.

Belediye gelirleri yasası gibi uzunsoluklu bir girişim yerine tek maddelik bir denkleştirme yasası hemen çıkarılmalı, böylece hem Anayasa'nın buyruğu yerine getirilmeli, hem de Belediyelerimiz ve çalışanları bu bunalımdan kurtarılmalıdır. Aksi halde "Demokrasinin Beşiği" olarak nitelendirilen Belediyelerin iflasa düşmesinden bugünün iktidarının sorumluluğu büyük olacaktır.

BU İNCELEME BASIN - YAYIN YÜKSEK OKULU MÜDÜRÜ SAYIN PROF. CEVAT GERAY TARAFINDAN HAZIRLANMIŞTIR.

geçit daralıyor

dr. turhan temuçin

GEÇİT gittikçe daraldı, zorlaştı, aman vermez hale geldi. Geçitin yolunu kesenler, kanlı elleriyle ölüm kusuyorlar. Türk işçisi üzerine en amansız saldırılar yapılıyor. Politika ağalarının, sendika ağalarının, işveren ağalarının kıskacı içine sıkıştırılmış olan işçiler geldiler, zor geçitin kapısına dayandılar.

Oyunu çok yönlü oynuyorlar. Bir yandan Profilo'da işçinin üzerine namlular ateş kusarken, öte yandan işçi sınıfının bilinci içinde mücadele eden işçiler aç bırakılıyor, horlanıyor ve işveren ağaları birbirlerine özel ulaklarla nameler iletiyorlar:

-İşçi hareketlerine katılanların listesi ilişiktedir. Bunları hiç bir iş yerine almayın, diye.

Açlıktan ölsünler, çocuklarının kursağına bir lokma ekmek girmesin, perişan olsunlar, sürünsünler diyemedikleri için:

-İşçi hareketlerine katılanların listesi ilişiktedir. Bunları hiç bir iş yerine almayın, diyorlar.

Onlar öyle yaparken, politika ağaları da geri kalmıyorlar. İşçilerin yücelen mücadelesini önleyebilmek için, özel mahkemelere, sıkıyönetimlere, baskı metodlarına baş vuruyorlar. İşçilerin alın terlerinden oluşan S.S.K. fonuna ait paraları işverenlere peşkeş çekiyorlar. İşçinin primini almakta şahin olan S.S.K. iş, işverenin primine geldi mi, birden miskinleşiyor. Milyonlara ulaşan işveren prim borçları bir çırpıda bağışlanıyor.

Sonra işçilerin üzerine kanlı tuzaklar kuruluyor. En yasal hakkı için direnen işçiler, acımasız şekilde darmadağın ediliyor. Ve sonra gelsin bakalım işçileri memur yapma girişimleri. Gelsin bakalım işçilerin yurt dışından getirebileceği bedelsiz otomobillere kısıtlama.

Neden yurt dışından işçinin getireceği, bedelsiz ithal edilen otomobillere kısıtlama konur da, örneğin bilmem hangi holding imparatorunun yalısının kapısına taktıracağı kapı kolunun İtalya'dan getirilmesi yasaklanmaz? Anlayan varsa beri gelsin'.

Anlayan var. Yerli otomobil sanayiinin ensesi kalın imparatorlarının ürettiği işe yaramaz arabaların fiyatına ulaşırsa, bizim yerlilerin tatlı kârı bozulmasın diye işçinin ithal ettiği otoların fiyatını arttıracak önlemler alırsın olur biter'. Böylece yurt dışındaki alın terinin karşılığını almayı daha zorlaştırırsın ama, yurt içindeki montaj sanayiini desteklemiş olursun. Amaç otomobil fazlalığını önlemek ise, herhalde bu yol hiç çıkar yol değil. Günde binlerce otomobil kentlerin trafiğine girerken, hiç rahatsız olmayanlar yalnız işçilerin ithal edeceği otolardan rahatsız oldular. Neden acaba?

Ya öbürleri, yani bu dar geçiti zorlayan öbürleri, yani sendika ağaları? Sarışın sendikacılar?

Onlar, tarihsel işbirliği içinde oldukları gerici ve işçi düşmanı çevrelerle sırt sırta vermişler zor geçitin kapısına dikilmişler. İçeri kuş uçurtmamağa kararlılar. İşçilerin en yasal direnişlerini küçümseyip, arka çıkmayan, vurulan, öldürülen, kıyılan işçilerden yana bir tavır almayıp, öteki lerle işbirliğini yoğunlaştıran sarı suratlar, bir de utanmadan ahkâm kesiyorlar:

-Genel greve gideriz ha'.

Genel grev kim, siz kim? Siz daha grevin düzüne bile aklınız yatmamış güdük kişilersiniz, genel grevin anlamına neyinizle yakınlaşacaksınız? İşçi üzerine çevrilmiş D.G.M.'lere bile "okey" diyen ağzınızla mı? 15-16 Haziran olaylarının lânetleyen kafanızla mı? Ya da 12 Mart döneminin nimetlerinden faydalanmış mideleriniz le mi?

Evet, bir dar, bir zor ve bir aman vermez geçide gelip dayanmıştır işçiler. Geçidi tutanlar acımasız, amansız, gaddar ve katildirler. Sözlerinin geçmediği yerde silahlarını konuşturacak kadar haindirler. Türk işçisi üzerine ateş kusan, kan kusan, tuzaklar kuran bu hiyanet üçgenini işçiler elbette kıracak, tezgahlanan oyunları boşa çıkaracaktır.

Türk işçisinin zor bir geçitte olduğu doğru. Doğru olmayan bu geçitin de geçilmeyeceğini sanmaktır.

Bir doğru olan da işçi sınıfının Dünyanın hiçbir yerinde tutsak edilemediği parya durumuna sokulamadığıdır. Türkiye'de de gelişim bu olacak ve işçi sınıfı zor geçiti yıkacak esenliğe çıkacaktır.

Bu gerçek, boş çabalar içinde olan politika ağalarına, işveren ağalarına ve sarışın sendika ağalarına bir kez daha hatırlatılır.

Zor geçitler yıkılacak, oyunlar bozulacak, katiller tutuklanacak ve işçiler faşizmi tepeliyeceklerdir. Güneşi gören gözler, bu gerçeği de görmelidir.

GELİR DAĞILIMI

gelir dağılımı üzerine

TÜRKİYE'de gelirin dağılımındaki dengesizlik yeni bir olgu değil. Kendimizi bildik bileli bu dağılımın dengesizliğini duyarız. Hem de bunu öyle bilimsel verilere dayanmaksızın çıplak gözle izleriz yaşamımızda. Gerçekten bir büyük kentin nüfusunun 2/3'si gecekonduda yaşıyorsa, yüz binlerce insan yaya, ya da dolmuşla sabah akşam işinden evine, evinden işine gidip gelirken pek az mutlu azınlık binek otomobilleriyle ulaşım olanaklarına sahipse, hâlâ bir toplumda küçük meta üretimi yapan binlerce, milyonlarca küçük üretici varsa, buna karşın pek az sayıda fakat en ileri teknolojiyi kullanan modern işyerleri varsa, kuşkusuz o toplumda gelir dağılımının dengesizliğini çıplak gözle kanıtlamak olanaklıdır. Kuşbakışı uçaktan Ankara, İstanbul ve İzmir kentlerinin iskân, çalışma örgütleri ve ulaşım sisteminin oluşturduğu kent dokusu fiziki olarak bize gelir dengesizliğini ortaya koyacaktır. Uçak birkez daha bu kentlerden uzaklaşacak olsa, o zaman da kırsal alanlarda toprakların nasıl bir yerde topluluştuğunu ve buna karşın küçük parçalara bölünmüş toprakların zavallılığı gözler önüne sergilenecektir. Bu örnekleri arttırmak olanaklı. Bununla belirtilmek istenen gelir dağılımı dengesizliğinin bir sonuç olduğudur. Bireylerin harcanabilir geliri açısından ortaya çıkan bir sonuç. Bu sonucu yaşamın her boyutunda bir başka dengesizlikle de sergilemek olanaklı.

O halde dengesizliği belirlerken, onun temel nedeniyle birlikte belirlemek gerekir. Salt gelirin dengesizliğinden söz etmek anlamsızlaşır. Bunun içinde çıkış noktası içinde bulunduğumuz Kapitalist düzenin tanımlanmasıdır. Bu sistemde temel ilişkileri ve sistemin işleyişini "Üretim araçları üzerindeki kapitalist mülkiyet" belirler. Başka bir anlatımla, tüm ekonomik araçlar, özel mülkiyete konu olmaktadır, kıt kaynak olarak nitelendirilen üretim araçlarına sahip olanlar, bunları istedikleri alanda kullanabilirler. Ancak bunlar (girişimciler) seçecekleri alanı belirleyecek bir ereğe gereksinim duyacaklardır. Bu da kârdır. En yüksek kârı sağlamak girişimcinin en temel ereğidir. Bu sistemde üreticiler en yüksek kârı, tüketiciler de üretilen mal ve hizmetleri en ucuza satın almak için çaba gösterir. Üretim araçları mülkiyeti üzerine kurulu bu değişim ekonomisinde, üretim birbirinden bağımsız ünitelerce yapılır. Her girişimci üretimini kendi çıkarına düzenler. Bu nedenle belli bir rekabet kaçınılmaz savaş gibi sürer gider bu sistemde. Yani, üretimde tam bir anarşi vardır.

Mal ve hizmetlerin üretiminde üretim araçlarının (emek, sermaye, doğal kaynak) nasıl birleştirileceği sorusuna gene bu sistem yanıt getirmektedir. Bu faktörlerin fiyatları piyasada oluştuğu için kıt kaynakların fiyatları yüksek, bol alanların fiyatı düşüktür. Örneğin, emek boldur ve fiyatı düşüktür. Sermaye kıttır o nedenle fiyatı yüksektir. Bu mekanizma kaynakların sosyönel kullanımını sağlayacağı düşünülür.

Öte yandan piyasa mekanizmasının işleyişi, üretim araçlarının gelişmesine de yol açacağı ileri sürülür. Yaygın alandan daha ileri teknolojiyi kullanan üreticiler, aynı malı toplumsal açıdan zorunlu olandan daha ucuza üretirler. Bununla birlikte piyasada tek fiyat olduğu için gene de toplumsal açıdan zorunlu olan çalışmaya uygun bir fiyata satarlar bu malları. Böylece bazı üreticiler açıktan para kazanırlar, zengin olurlar. Bu öteki girişimciler için bir özendirici unsurdur. Bu kazançlar onları yeni teknoloji kullanmaya iter. Böylece teknik gelişme gerçekleşecek ve toplumun üretici güçleri gelişecektir.

KAPİTALİZM, İÇİNDE DENGESİZLİK İÇERİR

KAPİTALİST Sistemin bu mantığı ister istemez şu çelişkiyi de içerir. İleri teknoloji kullanan girişimciler bu teknolojinin toplumda ve öteki toplumlarda yaygınlaşmasını istemez. Bunların yayılmasını engellemek için ellerinden geleni yaparlar. Çünkü ancak birikimin ve zenginleşmenin tek yolu budur. Toplumsal açıdan zorunlu olan çalışmaya göre, her girişimcinin bireysel olarak benimsediği üretim yöntemleri farklılıkları, üreticiler arasındaki eşitsizliği arttırır. Bu alandaki rekabet bir malı üretmek için gerekli toplumsal açıdan zorunlu olandan çok, bireysel çalışma göstermesi gereken üreticilerin (küçük üreticiler) ortadan kalkmasına yol açmaktadır. Bunların dışındaki üreticilerin de giderek daha zenginleşmesi ve kapitalistleşmesine yol açar. Başka bir açıdan emeğin üretim araçlarından soyutlanması, mülk sözleşmesi ve onunda diğer mal ve hizmetler gibi bir meta gibi alınıp satılmasına yol açar.

KAPİTALİZMDE ÜLEŞİM, BİRİKİMİ ELİNDE TUTANDAN YANADIR

BU biçimde elde edilen ürünün paylaşılmasına gelince, onada bu mekanizmalar egemendir. Üretilenden alınan payı tüketim gereksinimleri yani, emeğin kendisi için zorunlu tüketim gereksinmeleri belirleyecektir. Ancak tüketim mal ve hizmetlerinin fiyatları olduğu için gelir belirliyecektir.

Oysa gelir üretim araçlarına sahibiyetle ilgilidir. Yani bunlardan en çok sahip olan, en çok gelir sağlayacaktır. Böylece en çok payı kapitalistler alacaktır. Çünkü onlar doğal kaynakların ve sermayenin sahibi oldukları gibi emeğin de sahibi ve kullanıcısıdır. Bu nedenle kapitalist sistemde gelir dengesizlikleri çok çarpıcıdır. Birtoplumda kapitalist ilişkiler geliştikçe toplumsal üretim sonucu yaratılan değerlerin üleşiminde kapitalistlerin payı artarken, üretim araçlarından yoksun emekçilerin payı azalır. Bu azalmanın gerekçesi olarak üretim araçlarına sahibiyet ileri sürülebilir mi?

BİRİKİMİ SAĞLAYAN ARTI DEĞERDİR

KUŞKUSUZ hayır. Çünkü bu üretim araçlarını yaratan da amektir. Bir kapitalist işletmede makinalar, hammaddeler ve emek birleşerek yeni değerler üretilir. Ancak unutmamak gerekir ki, bir araya gelerek değer yaratan oradaki işçilerin emeğiyle o işçilerin kullandığı makinaya ve hammaddeye emeği geçmiş işçilerin emeğidir.

Yaratılan değer kapitalist tarafından satılır, ve paraya çevrilir. Eline geçen para başlangıçta yaptığı harcamadan çok büyüktür. Kapitalistin

SON ON YILDA TOPRAK DAĞILIMINDA DEĞİŞMELER (Yüzde Olarak)

Toprak Grubu (Hektar)	1963		1968		1973	
	Hane Halkı	Toprak	Hane Halkı	Toprak	Hane Halkı	Toprak
Topraksızlar	9.14	0.00	7.52	0.00	22.37	0.00
1 - 5	11.06	2.87	9.24	0.84	10.13	0.80
6 - 10	10.66	3.16	11.30	2.30	9.61	1.91
11 - 50	38.61	21.93	43.75	30.97	36.87	23.90
51 - 100	15.88	21.41	11.39	20.40	14.97	39.51
101 - 500	11.08	36.69	6.14	26.14	5.43	19.83
501 ve	0.47	16.28	0.67	19.41	0.62	14.03

KAYNAK: 1963, 1968 için Bulutay, Timur, Ersel, Op.Cit. S. 18 TABLO 1. B.;
1973, D.P.T., S.P.D. Araştırma Şb.

DİSK TERCÜMAN GAZETESİ ALEYHİNE DAVA AÇTI

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) Tercüman gazetesinin mahkeme kararına rağmen tekzipleri yayınlamadığını açıklamış ve bunun üzerine üç ayrı tazminat davası açtıklarını belirtmiştir:

DİSK'in yaptığı açıklamada şu görüşlere yer verilmiştir:

"Tercüman gazetesinin 16 Temmuz 1976 tarihinde yayınladığı "Ecevit-Tunç görüşmesi", 27 Temmuz 1976 tarihinde yayınladığı " Müthiş bir belgeyi açıklıyoruz" ve son olarak 30 Temmuz 1976 tarihinde "DİSK'li işçilerle sohbet" başlıklı yazıları ve diğerleri bu saldırı zincirinin bir halkasıydı.

DİSK bu gerçek dışı yazıları tekzip etti. Tercüman gazetesi tekzipleri yayınlamamak için Sulh Ceza mahkemesinin verdiği karara Asliye Ceza Mahkemesin itiraz etti. Fakat itirazı geri çevrilerek Asliye Ceza Mahkemesi tarafından tekzibin aynen yayınlanmasına karar verilmişti.

Basın ahlâk yasasına bile uymayan Tercüman gazetesi, yargı organlarının kararlarına rağmen tekzipleri yayınlama cesaretini gösterememiştir.

DİSK, DİSK'i, işçi sınıfının birliği ve sendikal mücadelesini hedef olan ve mahkeme kararına rağmen tekzipleri yayınlamayan Tercüman gazetesi için Zeytinburnu 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde toplamı altıyüz bin lira olan üç ayrı tazminat davası açmıştır.

BİR SONUÇTUR

burada ücret, makina, hammadde satınalmak için harcadığı paraları üretimin sonunda elde ettiği paradan çıkartınca geriye kalana artı-değer denir. Artı-değer elde eden kapitalist, sermayesine sermayeler katmıştır. Böylece birikimini sağlar. Başka bir anlatımla birikimini emeğin sırtından sağlar.

TÜRKİYE KAPİTALİSTLEŞME YOLUNDA AMA

ÜLKEMİZDE yukarıda özellikleri açıklamağa çalışılan kapitalist bir ülke görünümündedir. Tam anlamıyla kapitalistleşmemiş, ancak o yolda önemli aşamalara ulaşmış bir ülkedir. Bu nedenle yapısında kapitalist ilişkilerle birlikte kapitalist öncesi ilişkileri ya da onların nitelik değiştirmiş biçimlerini içermektedir. Özellikle bu ilişkiler tarım kesiminde ve tarım dışında küçük meta üretiminde belirginleşmektedir. Bununla birlikte genel özelliği kapitalist ilişkilerin egemenliğidir.

Türkiye'de tarımda kapitalist ilişkilerin giderek arttığını kanıtlayan istatistik veriler bulunmaktadır. Bunlara göre 1963-1973 yılları arasında geniş ölçüde bir topraksızlaşma olgusuyla karşılaşılmaktadır. Bununla birlikte batı tipi kapitalist tarım işletmelerin ortaya çıktığı da ileri sürülemez. Ancak burada "Toprak Reformu"nun etkin bir rol oynadığı ve bu yüzden büyük toprak sahiplerinin topraklarını yakınlarına hukuken dağıtmaları sonucunda böyle bir sonuca ulaşıldığı sanılmaktadır.

Aşağıdaki tablo tarım alanındaki kapitalist gelişmeyi başka bir anlatımla birikim ve yoksullaşmayı kanıtlamaktadır:

KÜÇÜK ÜRETİCİLİK VARLIĞINI KORUYOR

GÖRÜLDÜĞÜ gibi, iki önemli kesim dikkati çekmektedir. Toplam hane halkı içinde %22 oranında bulunan topraksızlarla, gene hane halkı içinde ağırlığı % 55'i geçen küçük üreticiliğin varlığı (1-50 dönüm arazi sahipleri) tarım kesiminde kalan büyük ölçüde küçük üreticiliğin yaygın olduğunu göstermektedir. Yoksullaşma bu gruplardan oluşmaktadır.

Tarım kesimi dışında özellikle kırsal ağırbasan kasaba ve kentlerde yaygın olarak bulunan küçük üreticilikte önemlidir. Bu üretim biçimi sanayii ve hizmet kesimlerinde çok yaygın bir durumdadır. Tarım kesimindeki küçük üreticiyle birleştiğinde önemli bir ağırlık teşkil etmektedir. Nitekim çalışan nüfusun meslekler ve sektörler ayırımından bu anlamda yapılan bir toplulaştırma toplam çalışanların yüzde 60'ına yakın bir kesimin küçük üretici ve onların yanında çalışanlar olduğunu, göstermektedir. Gerek tarımda, gerek tarım dışında geleneksel ve geri teknolojiyle çalışan bu grup insanlar kapitalist ekonomik kuramına göre verimliliği düşük kesim olarak adlandırılırlar. Bu kesimin oldukça yaygın olması çoğunlukla geleneksel tutucu ve değişmeye ayak uydurmayan bir yapıda bulunması kapitalizmin gelişmemesine etmen olan önemli bir unsurdur.

Aşağıdaki tablo bu durumu kanıtlamaktadır:

	KENT	KIR	TOPLAM
Modern Kesim	% 55	% 6	% 18
Geleneksel Kesim	% 22	% 87	% 72
Marjinal Kesim	% 23	% 6	% 10

Kaynak: Nüfus Sayımları

TABLO 2: Çeşitli mesleklerin kır-kent plânlarında üç ana sektöre göre ayırımının oransal dağılımı.

Görüldüğü gibi küçük üretici, kentlerde toplam çalışanların yüzde 22'sine kırda ise yüzde 87'sine ulaşmaktadır. Toplam çalışanlar ise yüzde 72 dolaylarındadır. Bu yapının 1960-1965-1970 yılları arasında pek az bir değişme göstermesi Türkiye'nin henüz kapitalistleşme süresinde ileri adımlar atamadığını kanıtlamaktadır. Başka bir anlatımla, kapitalizm henüz Türkiye'de geleneksel kesimi öldürememiş, ya da bu kesimin işçileşmesini gerçekleştirecek bir gelişme göstermemiştir.

Emek kapitalist ilişkileri de ülkemizde pekyaygın değildir. Başka bir anlatımla esas artı değeri yaratan emekle, onu sömüren ve üretim araçlarına sahip olan sermaye arasındaki çelişkide kapitalist koşulların özelliklerine uygun bir düzeye henüz gelmemiştir, ülkemizde. Nitekim organize sanayii ve hizmetler kesimiyle tarımda benzer ölçeklerde çalışanlar aslında toplam çalışanların yüzde 22'si dolaylarındadır. Başka bir anlatımla modern sanayi, hizmet ve tarım işletmelerinde tam anlamıyla kapitalist üretim ilişkileri içinde bulunan emekçiler genişlik bakımından bir ağırlık taşımamaktadır. Nitekim altı milyon dolaylarında bulunan toplam ücretle ve emekçi kesimin ancak 1,5 milyonu örgütleşmiş emekçi kesimidir. Bu nedenle Türkiye'de esas sömürü emek-kapitalist sömürüsü yanında aracı sınıfların sömürüsünü hâlâ içermektedir. Bu çeşitli üretici sınıf ve tabakalarla tüketici ya da son kullanıcı arasına giren tüccar, aracı, bankacı, tefeci, spekülatör gibi unsurlar ve çeşitli verimsiz faaliyetlerde bulunan burjuva tarafından yürütülmektedir. Artı değerin paylaşılmasında maddi üretim araçlarına sahip olan kapitalistin payı, şimdilik nakti ya da ticari sermaye sahipleriyle çeşitli verimsiz aracı işler yapan burjuva unsurlarının payının çok daha gerisindedir. Bu olgu Türk kapitalizminin geri kalmışlığını belirleyen öndegelen nedenlerinden biridir.

icen börtücene

SÖMÜRÜ, ÜRETKEN OLMAYAN SINIFLARIN SÖMÜRÜSÜDÜR

ANCAK, unutmamak gerekir ki, özellikle 1970'lerden bu yana ticaret kapitalizmi bir ölçüde sanayii kapitalizmine dönüşme eğilimi de göstermiş bulunmaktadır. Başka bir anlatımla sanayici eski ticaret faaliyetlerini terketmeksizin küçük ölçekli ya da montaj sanayii dediğimiz daha çok tüketim sanayiine el atmış bulunmaktadır. Bununla birlikte türdeş bir sanayi kapitalizminin gelişmesi ülkemiz de oldukça sınırlıdır. Nitekim Ticaret Bakanlığı'nın son yayınladığı istatistik raporlarında sanayicilerimiz yüzde 35'inin ticaret ve ithalatçılık yapmaları bu olgunun varlığını ortaya koymaktadır. Böylece bu grupların neden kolaylıkla dış sermayeyle bağımlaşabildiği ve geri kalmış kapitalist ya da yarı-feodal ülkelerden hepsinin derece derece karşı karşıya kaldığı eprerya-list sömürmeye Türkiye'nin de niçin açık olduğu bir ölçüde anlam kazanmaktadır. Bu olguya yabancı sermaye yatırımları, dış krediler, dış ticaret ilişkileri de eklenince Türkiye'nin emperyalist ülkelere bağımlı kılınma durumuna maruz bırakıldığı kolaylıkla ortaya çıkmaktadır.

Türkiye, bölüşüm ilişkilerini bir de üretken olan ve olmayan sınıflar açısından ele almak olanağı vardır. Üretken sınıflarımız ortakçı, kiracı, küçük üretici olarak çalışan köylüler ve küçük esnaf ve sanatkâr, ücret karşılığı emeğini satarak yaşamını sürdüren toprak ve tarım dışındaki işçiler verimli fikir emekçileridir. Üretken olmayan sırım dışındaki işçiler verimli fikir emekçileridir. Üretken olmayan sınıflar ise, topraktan aldığı kira ve ortakçıdan aldığı payla yaşayan büyük toprak sahipleri, kapitalist çiftçi tarım kesimi dışındaki maddi üretim araçlarına sahip olan ticaret ya da yarı sanayici kapitalist tüccar, aracı, tefeci, spekülatör, verimsiz hizmet faaliyetlerini yürüten nakdi ve ticari sermaye sahipleriyle taşınmaz mal gelirleriyle yaşayan gruplardır. Üretici sınıflarla üretken olmayan sınıfların yanyana yaşaması ve bunların farklı ekonomik sistemler içinde bir anda bulunması, Türkiye'nin ne denli bir sömürüye dayanan bir sistem içinde olduğunu gösterir. Türkiye'de üretken olmayan sınıflar böylesine bir üretim ve bölüşüm sistemi içerisinde üretken sınıflarca ortaya konulan ürünün önemli bir kesimine tümüyle el koymakta ve kontrol etmektedir.

İkinci yazımızda bu ilişkilerin sonucu ortaya çıkan dengesizlikler konumuzu belirleyecektir. Bu dengesizlikler yukarıda anlatılmaya çalışılan ilişkilerin türevinden başka birşey değildir.

TGS TÜRK-İŞ'TEN AYRILIYOR

Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGS) Ankara Şubesi, TGS'nin üst kuruluşu olan Türk-İş'den ayrılması yolunda karar almıştır. Kararın 20 Kasım tarihinde İstanbul'da başlayacak büyük kongreye gündem maddesi yapılması için başvuruda bulunulacağı bildirilmiştir.

TGS Ankara Şubesi Yönetim Kurulu geçen hafta yaptığı toplantıda Türk-İş'in tutum ve davranışıyla, işçi sınıfına karşı tavrını değerlendirmiş ve TGS'nin Türk-İş'den ayrılmasını oybirliğiyle kararlaştırmışlar. Yönetim Kurulunun bu kararı, büyük kongreye katılacak Ankara delagasyonuna sunulmuştur. Kongre delegeleri Şube Yönetim Kurulunun kararını onaylamıştır.

TGS İZMİR KURULTAYI'NDA DELEGELER DİSK'E EVET DEDİ.....

Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGS) İzmir Şubesi'nin Genel Kurulu sırasında alınan "DİSK'e Geçme" konusundaki temenni kararı doğrultusunda toplanan TGS Genel Kurulu Delegeleri Türk-İş'ten ayrılıp DİSK'e geçme konusunda görüş birliğine varmışlardır.

TEZ BÜRO - İŞ SENDİKASI TÜRK-İŞ'E KARŞI ÇIKTI

Türk-İş Genel Başkanı Halil TUNÇ ve Genel Sekreter Sadık Şide, TGS'den sonra, Türk-İş üyesi, ancak sosyal demokrat yapıdaki Tez Büro-İş Sendikasını da tehdit etmişlerdir.

Tez Büro-İş Sendikası Genel Başkanı Doğan Üstkanat ise Halil Tunç ve Sadık Şide'ye hitaben gönderdiği yazıda, sendikal demokrasilerde söz ve düşünce özgürlüğünün esas olduğunu hatırlatarak, bu özgürlüğe Türk-İş 'in de uyacağını bildirmiştir.

Halil Tunç, ilerici tavrı nedeniyle bir süreden beri tez Büro-İş Sendikasına karşı tavır almıştı.

ÖRGÜT

SENDİKAMIZIN YENİ ÇALIŞMA YÖNTEMİ BELİRLENDİ

SENDİKAMIZIN kurulduğu 1962 yılından bugüne değin işçi sınıfının ileri atılımlar içinde başarılı sınavlar vermişlerdir. Bu devrimci savaşını sürdüren sendikamız bilindiği üzere 5 Haziran 1976 günü DİSK (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) ile bütünleşmiştir.

İşçi sınıfına yeni olanaklar yaratmak sınıfımızın yücelmesi ve başarısı için sendikamız yeni bir çalışma düzenini kurmuştur. 7.10.1976 günü toplanan Merkez Yönetim Kurulu'na, Merkez Yürütme Kurulumuz yeni başarılarımızı amaçlayan "GENEL - İŞ Sendikası İhtisas Daireleri ve Bürolarının kuruluş ve çalışmalarına dair yönetmelik" önerisini götürmüş ve yapılan görüşmeler sonucunda kabul edilmiştir.

Kabul edilerek yürürlüğe giren bu yönetmeliğin 2.maddesine göre, dört adet İhtisas Dairesi kurulmuştur. Bu dairelerin doğal başkanı, Genel Başkan Abdullah Baştürk'tür. Merkez Yürütme Kurulu'nun yaptığı toplantı sonucu İhtisas Daireleri Başkanlıklarının dağılımı şöyle olmuştur:

Koordinasyon Daire Başkanı: Ertan ANDAŞ.

Eğitim - Araştırma ve Sosyal İlişkiler Daire Başkanı: Hasan OKYAR

Örgütlenme-Organizasyon ve Kapı Kalorifer İşçi Sorunları Daire Başkanı Mustafa SIĞAN

Mali İşler Daire Başkanı: İsmail ÖZBİÇER.

Bu yeni görev düzenine göre, Yürütme Kurulu üyelerinin yeni ünvanları üstlendikleri dairelerin başkanlığına göre değişmiştir.

Bu değişiklik ve görev dağılımından sonra Başkanlıklara bağlı olarak eski üniteler, bürolarda bu yenilik çizgisinde oluşturulmuştur. Bu yenilik sonrası uzman ve çalışanların görev dağılımı yapılmıştır. Yeni Yönetim düzeninin kurulması dolayısıyla Sendikamız Genel Başkanı Baştürk yeni çalışma düzeninin amaç ve ilkelerini şöyle açıklamıştır:

"-Günümüzde sendikacılık başlı başına bir bilim dalı, meslek ve kendi iç bünyesinde çeşitli ihtisas bürolarıyla teknolojiye ayak uydurabilecek bir sistem arzetmektedir.

Sendikamızın gerek İşkolları Yönetmenliğindeki en son değişiklikler nedeniyle, gerekse izlediği devrimci politikası sonucu Genel Hizmetler İşkolu'ndaki işçilerin büyük çoğunluğunun çatımız altında toplanma istemi sonucu üye adedimizde çok büyük gelişmeler olmuştur.

Bugüne değin örgütümüze teknik ve bilimsel yönden en iyi hizmeti götürebilmeyi amaçlamış bulunan İcra Kurulumuz, Genel Kurul kararları doğrultusunda, gerçekten işçi sınıfı ideolojisine inanmış ve devrimci sendikacılık anlayışını benimsemiş, uzman ve personel kadroyla bürolarımızı sürekli olarak takviye etmiştir.

Benzeri işçi kuruluşlarının bir çoğunda bulunmayan bu değerli uzman ve personel kadromuzun, yönetim kademelerimizle beraber bugüne değin kadarki hizmetlerinden daha verimli ve yetkilerinin de tam anlamıyla belirginleşmesi, koordnenin temini gözetilerek, ihtisas daireleri ve bürolarının kurulması ve her daire ve büronun görev bölümünün şemalandırılması, devrimci sendikacılığımızın amaçlarından birisidir."

MALATYA'DA KARAASLAN YENİDEN SEÇİLDİ

Tekrar Şube Başkanlığına seçilen Ahmet T.KARAASLAN Genel Kurul'da açış konuşmasını yaparken....

MALATYA Şube Genel Kurul'u 31 Ekim günü yapıldı. Belediye nikâh salonunda yapılan genel kurul sonrası Ahmet T.KARAASLAN yeniden Şube Başkanı seçildi.

Şube Başkanı Karaaaslan'ın yaptığı açış konuşmasından sonra yapılan Divan Başkanlığı seçiminde Başkanlığa Sendikamızın Bölge Avukatı Erdoğan GÖKBULUT, yardımcılıklarına Elazığ Şube Başkanı Kâzım MÜLAYİM, TİS Şube Başkanı Kemal GÜNAY Yazmanlıklara ise Aliseydi YÜCEKAYA ve Mehmet TİMUR seçildiler.

Genel Kurul'da bulunan konuklardan Mehmet BAKİ, Süleyman ERKUŞ Nuri GÜNER, Mehmet KARAASLAN, Alâaddin GÖNAL işçi sınıfının yeni başarılar elde etmesi için daha bir bütün olmaları gerekliliğini belirtirken, son Faşist baskıları da eleştirmişlerdir. Konuşmacılar Belediyelerin içinde bulundukları bunalımdan kurtarılması gerekliliğini de belirttiler. Bu bunalımdan kurtulmanın tek yolu Belediye Gelirler Yasası'nın ivedi olarak çıkarılması zorunluluğu olduğunu da konuşmacılar söylemişlerdir.

Genel Kurul Divan Başkanı ve diğer yönetici r...

Genel Kurula çok sayıdakonuk ve işçi katılmıştır. Genel Kurula katılanlardan bir görünüm...

Genel Kurul sonrası yapılan seçimlerde Ahmet Teyfik KARAASLAN yeniden Şube Başkanı olmuştur. Diğer kurullar için yapılan seçimlerde aşağıdaki sonuçlar alınmıştır:

YÖNETİM KURULU: Gazi DEMİR İbrahim AKCAN, Lütfü KAYA, Hacı AKTAŞ, Bahattin GÜRŞEN, Mehmet ÇELİKOK.

DENETİM KURULU: Mehmet ERDOĞAN, Avni ŞALVA, Mehmet YILDIRIM.

ONUR KURULU: Ali ATEŞ, Nedim ŞALVA, Mustafa NERGİZ.

Genel-İş EMEK Karaaslan ve diğer yöneticileri kutlar.

İşçi sınıfının devrimci savaşımında başarılar diler.

ÖRGÜN

SİNOP'ta B.BELOVACIKLI BAŞKAN

KISA bir süre önce kurulan ve Sinop ili ve çevre ilçelerinde örgütlenen Sinop şubemiz ilk olağan genel kuruluna yapmıştır. Yapılan Genel Kurul sonrası şube Başkanlığına Bekir BELOVACIKLI seçilmiştir.

31.Ekim. 1976 günü TÜS-DER salonunda yapılan Genel Kurul Divan Başkanlığına Samsun Şube Başkanı Arif ARDAL Başkan Yardımcılığına Ordu Şube Başkanı Zeki Yaşar TİRYAKİ, Yazmanlıklara ise Hilmi ÖNDER ve Kemâl GÜZER getirilmiştir.

Kalabalık konuk ve işçi kitlesinin katıldığı Genel Kurulda konuşan konuklardan Murat ERŞAHİN, işçi sınıfı tarihsel gelişimi de yüklendiği görevleri anlattıktan sonra şöyle konuşmuştur:

"Sermaye güçleri ve onun iktidarı olan MC yandaşı Türk-İş ve sağ Basın işçi sınıfına karşı amansız bir mücadele açmıştır. Artık işçi sınıfı DİSK'ten bütünleşmelidir. Tüm yurtseverler DİSK'in yanında yer almalıdır." Genel Kurulda konuşan Ordu şube Başkanı Zeki Yaşar Tiryaki, emek ve sermaye ikilisinin uzlaşmaz çelişkisini ve sınıflar arası savaşımda işçi sınıfı ve yandaşlarının daha güçlü bir dayanışma içerisinde bulunması gerekliliğine değinerek şunları söylemişdir:

"Sermaye sınıfı biz işçilere emekçilere karşı Nato'ları Cento'ları çok uluslu şirketleriyle ulusal sınırı aşmakta Uluslar arası nitelik taşımaktadır. Türkiye işçi sınıfı olarak tüm Dünya işçi sınıfı ile güçlü bir işbirliği ve dayanışma içerisinde bulunmalıyız.

Bugün Türk-İş sermayeden yana tavır alarak işçi sınıfına ihanet etmektedir. Bugünkü MC iktidarı da açıkça işçi sınıfına karşı savaş açmıştır. Ama bu ikili ihanet işçi sınıfımızı yıldırmamakta daha sıkı dayanışmamızı sağlamaktadır. Köylü, dar gelirli, küçük esnaf, memur, devrimci gençlik ve yurtsever aydınların DİSK'in MC'ye karşı açtığı mücadele de DİSK'in yanında olmalıdır. Bu mücadele işçi sınıfımızın tek devrimci örgütü DİSK'in önderliğinde yapılacaktır.

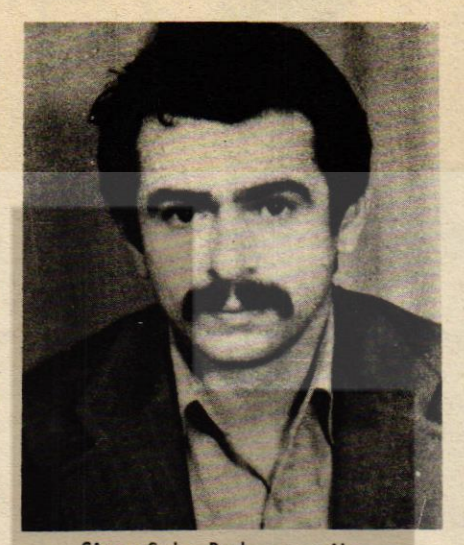

Sinop Şube Başkanı seçilen Bekir BELOVACIKLI...

Sınıf sendikacılığını tabana kadar indiren DİSK işçi sınıfına ihanet eden Tunç ve şurekâsının yönetimdeki TÜRK-İŞ tabanı da gerçeği görerek sınıf uzlaşmacılığına hayır diyor. Ve DİSK'in bilinçli ve inançlı tabanıyla işbirliği yaparak DİSK çatısında bütünleşecektir. Buna tüm içtenlikle inanıyorum."

Genel Kurul'da konuşan Divan Başkanı ve Samsun Şube Başkanı Arif ARDAL işçi sınıfının devrimci çizgisinde yapacakları eylemlerle kıvanç duyacaklarını belirtmiştir.

Genel Kurul'un kapanışında konuşan Bekir BELOVACIKLI sendikaların işçi sınıfının ekonomik ve politik örgütüdür. Kapitalist düzene karşı sendikalar üyelerini daha güçlü kılmak zorunda olduğu açıklanmıştır. Genel Kurul'unsonrası yapılan seçimlerde Şube Başkanlığına Bekir BELOVACIKLI getirilmiştir. Diğer kurallar için yapılan seçimlerde şu sonuçlar alınmıştır.:

YÖNETİM KURULU:
Halit CENGİZ, Hilmi ÖNDER, Kemal GÜZER, Hasan KOCADAĞ, Şemsettin CEZAYİR, Yaşar ÇALIŞKAN.

ONUR KURULU:

Adem KÜÇÜKAY, Rasim KÜÇÜK, Cafer YILMAZ,

DENETLEME KURULU:

Dursun KARASU, Hayati BOZKURT, Şevket YILMAZ.

Genel -İş Emek Bekir BELOVACIKLI ve arkadaşlarını kutlar, işçi sınıfının örgütlü devrimci kavgasında başarılar diler.

KAPFER GENEL-İŞ SENDİKAMIZA KATILDI

Türkiye işçi sınıfının bütünleşmesi yolunda başarılı sınav veren Genel-İş Sendikası gün geçtikçe daha büyümekte ve güçlenmektedir. Sınıf sendikacılığının en somut örneğini 16.Eylül şanlı direnişini veren GENEL-İŞ örgütüne 12.000 üyeli Türkiye Kapı Kalorifer ve Belediye Hizmetleri İşçileri (KAPFER GENEL-İŞ) Sendikası katılmıştır.

7. Kasım 1976 günü yapılan kongre ile Kapfer GENEL-İŞ üyeleri ve tüm mal varlığı ile GENEL-İŞ Sendikasına katılmışlardır. Kapı Kalorifer işçilerini örgütleyen Kapfer Genel-İş'e katılan sendikanın üyeleri GENEL-İŞ 'in üyeleri olmuşlardır.

Genel-İş Sendikası üyesi olan Kapı Kalorifer İşçileri bu katılmadan mutlu olduklarını söylerken daha güçlü bir örgütün üyesi olmaktan kıvanç duyduklarını belirtmişlerdir. İşçiler Genel Kurul sonrası şunları söylemişlerdir.

"İşçi sınıfının devrimci mücadelesine başarılı sınavlar veren güçlü GENEL-İŞ üyesi olmaktan kıvanç duyuyoruz. Sınıfımızın başarısı için yeni örgütümüzün önerdiği devrimci çizgide uğraş vereceğiz Patronlara karşı daha güçlü uğraş vereceğiz. Bu Kapı Kalorifer işçilerini yıllardır sömüren düşünceye karşı sınıfımızın bilimi doğrultusunda kavga vererek haklarımızı koruyacak ve bu sömürüye son vereceğiz.

İşkolları yönetmeliğinin 34 sıra sonunda kurulu ufaklı büyüklü sendikaların bu günlerde yok olduklarını görüyoruz. İşçi menfaatları bakımından tabela sendikacılığını bırakıp güçlü Genel-İş'te birleşmeye çağırıyoruz.

SOĞANLIK BELEDİYESİNDE ÇALIŞAN İŞÇİLER SENDİKAMIZ ÇATISI ALTINDA

Kartal'a bağlı Soğanlık Belediyesi'nde çalışan işçiler toplu halde Türkiye Genel-İş Sendikasından istifa ederek sendikamıza üye olmuşlardır. Soğanlık Belediyesi'nin yetki işlemleri sendikamız Anadolu yakası şubesince yürütülmüştür. Bölge Çalışma Müdürlüğünce yapılan tesbitler sonucunda yetki sendikamız lehine çıkmış, Türkiye Genel-İş'in itirazı üzerine bu karar İstanbul 3 nolu iş mahkemesince sendikamız lehine tasdik edilmiştir.

Sendikamız Anadolu Yakası Şube Başkanı Tayyar Ergi Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerini yürütmektedir.

GENEL GREV Hakkımız Söke Söke Alırız...

DİSK

DİSK İşsizlik Fonu kuruyor

DİSK'in 12 Kasım günü yapılan Olağanüstü Yönetim Kurulu ve Başkanlar Konseyi Ortak Toplantısı'nda, DİSK bünyesinde 1977 yılının Ocak ayından itibaren bir işsizlik fonu kurulmasına karar verilmiştir.

Kurulacak işsizlik fonunun DİSK aidatı, dayanışma fonu aidatı ve sendika aidatı olarak verilen oranlardan oluşacağını belirten Genel Başkan Kemal Türkler, basına yaptığı açıklamada şunları söylemiştir:

"-İş güvenliği ve sigorta olmadığı için, işten atılan işçiler aileleriyle birlikte açlıkla pençeleşmektedir. Bu gün 2,5 milyon açık işsiz varken, MC önlemler almak yerine faşizan DGM Yasasını çıkartmaya çalışıyor. Bu nedenle işverenlerin ekonomik ve siyasal saldırıları karşısında, işten atılan işçileri açlık ve yarın endişesinden kurtarmak üzere DİSK, bir işsizlik fonu kurmayı kararlaştırmıştır. DİSK fonu, daha güçlü bir DİSK, yükselen demokrasi savaşımı devemtir. Bu fondan yapılacak yardımın gücü aidatların düzenli ödenmesine ve sendika aidatının miktarına bağlıdır."

Daha sonra genel yasa sırasında işten atılan işçiler konusuna değinen Türkler, bunlara dayanışma fonundan yardım yapıldığını belirterek kurulacak olan fonun sadece 1977 yılının başından sonra geçerli olacağını sözlerine eklemiştir.

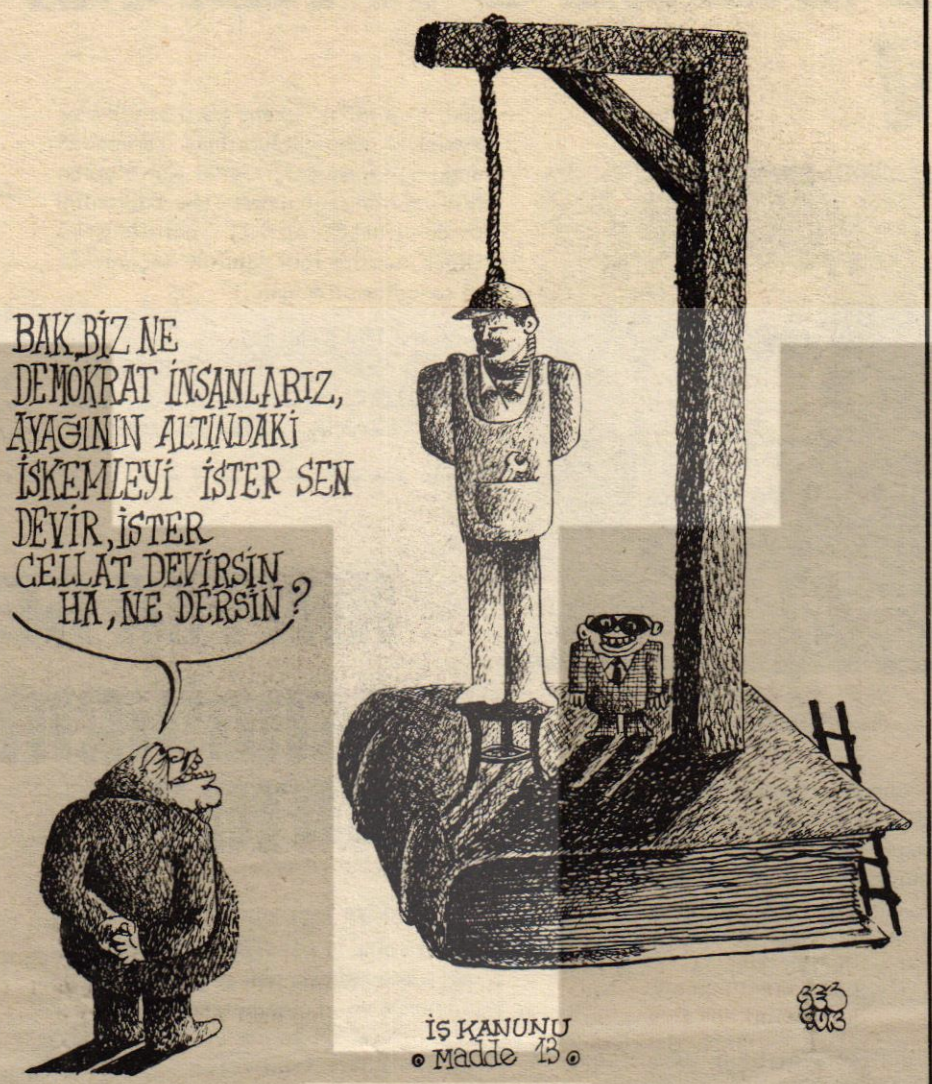

MTA'da sözleşme yetkisini Mab-İş aldı

DİSK'e bağlı Maden Arama ve İşletme Bilumum İşleri Sendikası(MAB-İş) Ankara 7. İş Mahkemesi kararı ile Maden Teknik Arama Enstitüsü Genel Direktörlüğüne bağlı Ankara merkez işyerlerinde çalışan 2 bin 90 işçi adına toplu iş sözleşmesi imzalamaya yetkili kılınmıştır. MAB-İŞ Sendikası Genel Başkanı Mazhar Şimşek, sendikanın bu yetkiyi kazanması üzerine imzalanmış bulunan toplu-iş sözleşmesi hükümlerinden 1 Haziran 1976 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 2 bin 90 işçinin yararlanacağını açıklamıştır.

MAB-İŞ Sendikası Başkanı Şimşek bu konudaki açıklamasında şunları söylemiştir:

"Ankara Bölge Çalışma Müdürlüğünün DİSK'e bağlı sendikalara toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi vermemek için elinden geleni sonuna kadar yapmasına rağmen MTA Enstitüsü Genel Direktörlüğüne bağlı Ankara merkez işyerleri için toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi DİSK'e bağlı MAB-İŞ Sendikası Ankara 7. İş Mahkemesi kararı ile almıştır.

Böylece Türk-İş'e bağlı Maden Federasyonu 2 bin 90 kişinin çalıştığı bu işyerinde toplu sözleşme yapma yetkisini kaybetmiştir. Ankara Bölge Çalışma Müdürlüğü, Çalışma Bakanlığı yetkililerinden almış olduğu talimata uymuş, MTA'nın arazi işyerlerinde geçici görevle çalışan 809 işçinin üye fişini sayıma almamış ve 1810 kişi üzerinden yetki değerlendirmesi yaparak, toplu-iş sözleşmesi yapma yetkisi Türk-İş'e bağlı Maden-İş Federasyonuna vermiştir.

Bunun üzerine MAB-İŞ Sendikası Ankara İş Mahkemesine başvurmuş ve Ankara 5. İş Mahkemesi Ankara Bölge Çalışma Müdürlüğünün sakat ve tek taraflı kararını bozmuş ve iptal etmiş, ayrıca arazi işyerlerinde çalışan işçilerin de geçici görevle harcırah almak suretiyle arazi işyerlerinde çalıştıklarını, ancak, bunların merkez işyerlerinde sayıma alınması gerektiğini ve 809 üye fişinin de değerlendirmeye alınması yolunda kararına şerh koymuştur.

Ankara Bölge Çalışma Müdürlüğünün Beşinci İş Mahkemesi kararına rağmen yine eski kararında direnmesi ve toplu-iş sözleşmesi yapma yetkisini Türk-İş'e vermesi üzerine, MAB-İŞ Sendikası ikinci kez mahkemeye başvurmuş, bu başvuru üzerine 7. İş Mahkemesi tüm toplu iş sözleşmesi prosedürünü, üç kişilik bilirkişi heyetine inceletmiş ve MAB-İŞ Sendikasının MTA Merkez işyerinde 2 bin 90 işçi adına toplu iş sözleşmesi imzalamaya yetkili olduğunu karara bağlamıştır."

Türkler: "Özel koruma örgütleri kurma girişimleri, yeni baskı yöntemleridir"

DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler "Emniyet örgütünün modernizasyonu" ile "Bazı müesseselerde özel koruma örgütleri kurulması" girişimlerini sert bir dille yermiş, bunları, faşizan girişim ve yeni baskıcı önlemler olarak niteleyen DİSK Genel Başkanı Türkler bu konuda özetle şunları söylemiştir:

"Emniyet Örgütü'nün modernizasyonunun altında yatan gerçek, polisin, işçi ve halk hareketini, demokrasi savaşımını daha etkin bir biçimde bastırmasını sağlamaktır. Emekçi halkımız MC'den tabanca, tüfek, panzer, zindan ve işkence istemiyor. Emekçi halkımızın Meclis'lerden işsizlik sigortası, tüm çalışanlara sosyal güvence, tüm emekçilere görevli-Toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı, işsizlere iş, köylüye toprak istiyor. MC emekçi halkımızın bu haklı istemlerine sırt çeviriyor. (Bazı müesseselerde polis örgütleri kurmak) derken, özellikle özel ve kamu işyerlerindeki komando ve polis işgâllerini resmileştirmek istiyor."

Türk'ler, MC'nin işyerlerini de üniversiteler gibi polis karakolu haline getirmek istediğini söylemiş, DİSK uzmanlar kurulunda yaptığı konuşmayı şöyle bitirmiştir:

"Karşı görüş belirtmeyen işverenler, böylece MC'nin bu girişimlerini desteklemiş oluyorlar. MC'nin amacı tüm işyerlerinin AP Milletvekili Murat Bayrak'a ait Sancak Tül Fabrikası gibi özel komando ve Almanya'da yetiştirilmiş polis köpekleri ekipleri ile elektrikli tellerle çevrili kampları haline getirmektir. Bu faşizan girişim ve önlemler, büyük sermaye ile işçi sınıfı arasındaki mücadeleyi sertleştirmektedir. İşçi sınıfımız DGM karşısında aktif ve kararlı tavrında olduğu gibi, faşizme geçit vermiyecektir. DİSK bunun güvencesidir."

YAPI-SEN DİSK'E KATILDI

İşçi sınıfımızın tek sınıf ve kitle sendikal örgütü olan DİSK saflarına bir kez daha dalgalandı, birkez daha sıklaştırıldı. "Hedef 1 milyon" sloganı bayrağı altında yeni bir mevzi daha kazanıldı. Onbirbin üyeli Yapı-Sen (Yapı Kredi Bankası İşçileri Sendikası) 30-31 Ekim 1976 günleri yaptıkları genel kurullarında DİSK'le bütünleşme kararı aldılar.

Sermaye çevrelerinin DİSK'e karşı saldırılarını yoğunlaştırdığı bir dönemde özellikle banka kesiminden 11 bin işçinin Konfederasyonumuz saflarına katılması önemli ve anlamlıdır.

DİSK'li işçiler polis baskısıyla Türk-İş'e üye olmaya zorlanıyor

DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası 3. Bölge Temsilcisi Vural Atış Metaş-İş yerinde Maden-İş üyesi işçilere Türk-İş'e bağlı Türk Metal Sendikasına geçmeleri için yoğun baskılar yapıldığını bildirmiş "üyelerimiz Türk Metal Sendikasına üye olmamaları halinde işverence işten çıkarılmakla tehdit ediliyorlar" demiştir.

Özellikle DİSK'in genel yas eylemi uyarınca Metaş-İş yerinde Maden-İş üyesi işçilerin direnişe geçmesi karşısında işverenin 47 işçinin işe son verdiği ve direniş sonrasında Maden-İş üyesi işçiler üzerinde yoğun bir baskı kurduğunu öne süren Vural Atış özetle şunları söylemiştir.

"Sendikamızın yetkili bulunduğu çeşitli iş yerlerinde olduğu gibi Metaş'da da işveren baskısı gün geçtikce çekilmez bir hal almıştır. DİSK'in ve Maden-İş'in gücünü iş yerlerinde kırmak isteyen işverenler üyelerimizi Türk-İş'e bağlı Türk Metal Sendikasına üye olmak için zorlamaktadırlar. Bu zorlamalar karşısında direnen Maden-İş üyesi işçiler ise direnişe katıldıkları gerekçesiyle iş yasasının 17. maddesine göre işten çıkarılmakla tehdit edilmektedirler."

Maden-İş 3. Bölge Temsilcisi Vural Atış işverenin bu sendikal baskısına polis ve jandarmaların da araç edildiğini öne sürmüştür.

öykü

çoban

Çoban Mehmet değil
Çoban Ahmet'di adı.
Pehlivan olup iri iri meydanlara çıkmadı
"Pirzola vereceğiz sana oğlum!." dediler,
Bak Allah'ın işine bir daha acıkmadı.

kerim korcan

Sultanahmet Meydanı'na kar yağıyordu. İç sıkan, insana kara kara kötü yarınlar düşündüren bir kardı bu.

Cezaevi hastanesinin kalbur teli ta kılmış penceresinden Ayasofya görünüyordu. Sağda solda henüz beyazlanmamış yeşillikler vardı.

Cezaevi doktoru Hayati Bey, derde derman olmasa bile hastalarını fazla bekletmezdi. O gün de hemen hemen aynı saatte geldi. Hesaplı bir gülüş vardı koyu esmer yüzünde. Havaya beylik bir teselli yayıverdi. Doksan derecelik bir açı çizip tabelâlara üstünkörü bakarak ağır ağır yürüdü. Sapsarı yüzler umutla ona çevrili, şifa bekleyen gözler meraktaydı.

Yatakları teker teker dolaştı. Köşeden iki yatak berideki siyasi mevkufun önünde durdu: "Nasıl bunun durumu?" diye sordu hastabakıcıya. "Sancı dindi beyim." dedi hastabakıcı. Doktor kulağını hastanın sırtına dayadı. Nefes aldırtıp dikkatle dinledi: "Daha ilk görüşümde söylemiştim" dedi. "Zatürre bu. Ama başhekim ciddiye almadı. Bakın adama, nasıl da yorgun düştü sancıdan. Hastalığın hiç bir çeşidini hafife almamak lazım." Hastabakıcıya döndü: "Sen Sabri dedi, bir iğne yap buna. Ama güzel bir iğne. Ben birazdan diğer ilâçlarını gönderirim."

Sonra bir başka konuya geçti doktor. Tane tane kar inen pencereye çevirmişti yüzünü. Bu yağışın fukaranın dertlerini daha da artırdığını anlattı hastalara. Bir çare bulan da yok tu bu sefil gidişe. Milletçe tembel miydik yoksa? Belki de münevver namussuz! Halka refah yolunu göstermiyor. Peki, kim açacak öyleyse refah yolunu?

Doktor kapıya yürüdü. Belli ki yürekten yaralıydı. Döndü: "Yükü münevverin sırtına sardık ama dedi, bir noktayı unuttuk. Ben de o sefalet çığlıklarına kulaklarını tıkayan münevverlerden biriyim. Öyle hastalar geliyor ki muayenehaneme, reçete yerine sadaka vereyim dersin!."

Ağır ağır yürüyüp çıktı doktor. Bir garip olmuştu kendi kendini suçlaması. Arkasından hastalar, uzun bir estağfurullah çektiler.

Günün en şanslı hastası Ahmet Çoban. Doktor pirzola yazmış ona. Bayağı bir çocuk gibi seviniyor! "Yemiştir," diyor "o mubarekler kimya otunu, mis gibi kokar mı sana şimdi etleri?" Garibanın ağzını sulandırıyor Çoban. Ama boşu boşuna değil. Cömert bir oğlandır o. Fakirliğine bakılmasın: "Bana üç kemik pirzola versinler" diyor, "ikisi size anamın ak sütü gibi helâl. Yeter ki versinler..."

Fakaaat... ne tuhaf yürür şu resmî işler. Karanlık gecelerde deve kervanları gibi. Ha bugün, ha yarın derken Çoban tam üç hafta bekler üç kemik pirzolayı. Nihayet yüzünü kızartıp doktora sözünü hatırlatır. Hayati Bey biraz da mahçup: "Vallahi oğlum, inan ki ben daha o gün müdüriyete yazdım" der. "Bundan ötesi onlara ait bir mesele." Çoban söylenmeye başlar doktor açılıp gidince:

"Yazmış" der. "Nereye yazmış? Müdüriyete... Peki ne gelmez şeymiş bu? Yoksa müdüriyet de mi Ankara'da?"

Çoban ağırdan doğrulur yerinden. Sendeleyerek üç yatak ilersindeki siyasinin yatağına gider. Şikayetçidir şu doktorun yaptığı aldatmacadan:

"Rezillik be abi" der. "Ama şu pirzola işi iyice takıldı aklıma. Görüyorsun köpek oğlanı gibi oynatıyorlar beni. De ki bir avuç etten ne çıkar? Umut bu, yeseydim belki bir faydasını görürdüm. Ama boşuna umutlanıyorum, bu namussuzlar pirzola filan vermezler adama. Versinler ibret için kemiğiyle gözünü çıkarayım, ama vermezler! Onun için sen abi, güzel bir dilekçe yaz bana. Bütün dertlerimi dök içine. Bu adam bitmiş de. On gün daha yatamaz de. Fakir bir Türk gencine yazık değil mi de. Bize de yavrum dermiş anamız küçücükken..."

Çoban duraladı biraz. İçini çekti boyun bükerek:

"Artık sen bilirsin abi" dedi, "yazacaklarını. Fazla da akıl satmayalım. Biz İstanbul çocuğuyuz. Haddimizi biliriz."

Siyasi anlayış gösterdi:

"Yazarız be Çoban! Yeter ki yazmakla dönsün senin işin. Kalem elimize yapışmaz ve zahmetten kaçmayız."

Her gün biraz daha şişen karnını gösterdi Çoban siyasiye:

"Bak abi" dedi. "Perotonit tüberkülozmuş. Ben artık katiyen iflâh etmem. Sen zahmet eder dilekçemi yazarsan çıkar evime gider, belki de kurtulurum. Babamı bilmem ama annem bana bakar."

Babası hakkındaki şüphesini siyasi kabul etmedi:

"Baban için böyle düşünme" dedi. Belki çektiğin acılar sana bunu söyletiyor. Onun da yüreği yanıyordur muhakkak senin için."

Çoban bir an daldı. Kederli bir sesle hayırsız babasından da bir şeyler ümidetmek istedi. Acılı bir yüzle bakarak siyasiye: "Belki" dedi. Sonra içten bir sesle sordu siyasiye:

"Sen abi" dedi, "Üsküdar'dan Altunizade'ye uzandın mı hiç?"

"Çook" dedi siyasi. Çoban devam etti:

"Üsküdar'dan Kısıklı'ya yollanırsın. Millet Bahçesine vardım mı yokuş başlar. Sarıkaya'ya doğru sağsol ağaçlık. Ben abi çok severim oyolu..."

İkisi de daldı bir karar. Sessizliği siyasi bozdu:

"Sen Çoban dedi, şair ruhlusun. Belli ki tabiatı yürekten seviyorsun. Nasıl da kıyabildin öyleyse genç yaşında kendi elinle böyle bir hayata? Hem de esrar satarak."

Çoban bozuldu. Biraz dirice karşıladı siyasiyi:

"Ben satıcı değil içiciyim abi, dedi. Bir zararım varsa o da kendime. Kimsenin canını yakmadım!."

Sustular. Siyasi işi tartışmaya kaydırmak istemedi. Anlayış gösterdi karşısındakine. Çoban ölü bir noktada bırakmak istemedi konuşmayı. Yeniden davrandı söze:

"Üsküdar Ahmediye eczanesinin önünden yürü abi" dedi. "Tam köşede bir kahve vardır. İşte ben orada marakacı idim. Beykoz'dan, Çengelköy'den arkadaşlar gelirdi. Hepsi de can çocuklar... Harmanız çoban, harmanız abicim derlerdi. Ben de hemen bir şeyler buluştururdum. Sarardık çifte kâatlıyı, hepimiz mest olurduk. Ben "Koyy" derdim garsona. Plak dönmeye başlardı: "Dil yaresini andıracak yare bulunmaz" Kafamızda plakla beraber dönmeye başlardı: "Dünyada gönül yâresine çare bulunmaz!." Gerçekten ben gönülden yaralıyım ağabey. Ama seninle konuştukça anlıyorum kayıp yollarda olduğumu. Biz bir batağa boylu boyunca koyvermişiz kendimizi. Bir de çirkin ismimiz var 'esrarkeş' diye. Herkez tiksinerek bakıyor bize.

"şimdi anlıyorum o balkondaki helâlım kız neden pas vermezmiş bizden yana. Genç yaşımızda ayağımızda basık. Elimizde dersen sarı tesbih. Hep eski zaman numaraları bunlar..."

Çoban konuştu. Cesurca yerdi kendisini. O gece rahat uyudu. Ama, hızla ilerleyen bir çöküntü başlamıştı artık vücudunda. İçinden bir şeyler akıp gidiyordu. Doktordan daha iyi kestirebiliyordu sağlık durumunu. Onun için: "Bir kere çıkabilseydim" diyordu. "İnsan gibi bakılır, düzelirdim."

Altı ay hava değişimi yetecekti Çoban'a. Onun anası başka anaydı. Öbür analara benzemezdi. Cabbar kadındı. Şöyle rabıtalı iki üç hafta bakıldı mıydı, Çoban bütün dertelerinden kurtulurdu. Bol hava, iyi gıda mahpushanede bulunmazdı. Daha doğrusu çoğunluğu teşkil eden fukara mahkûm için durum böyleydi. Verem tarlasıydı orası. Sağındaki verem, oğlu verem. Dağlar misali iri iri adamlar gelse buraya, verem mikropları, ölü yılana üşüşen karıncalar gibi onları da yer bitirir sessizce. Koskoca adamlardan upuzun bir iskelet kalırdı yerde.

Çoban bir ümit salıncağına oturtmuştu gönlünü, günlerce: "Çıkacaksın! çıkamayacaksın!." diye sallandı durdu. Ne kasaptan et geldi ne de hava değişimi için müdüriyetten cevap. İş uzadıkça namussuz gecelerdeki kör kandil gibi umut da eriyip sönüyordu. Anlaşılan çoban artık çıkamıyacaktı. Bakılıp, düzelip, Çamlıca'ya doğru doru bir tay gibi koşamıyacaktı.

Görüldü ki hastalık Çoban'ın canına kastederek, merhamet duymaksızın sinsi canavar adımlarıyla ilerlemektedir. Görüldü ki kanun sağır, formaliteler aşılamamış, demir kapılar kapalı kalmıştır. Umutlar perişan, karanlık bir çıkmazda. Körpecik ciğerleri Çobanın, fukara pabuçları gibi mi sökülecek parça parça? Bir feryat bile koparamadan çevresinde sararan yapraklar misali mi dökülecek?

Bu sefer başka tedbirlere başvuruldu. Belki bir fayda sağlar ümidiyle arkadaşları güvercin ödü yuttur - dular Çoban'a. Sarı kedinin tüyünden tütsü yaptılar. Sıcak suda kaldı saatlerce balonlaşan ayakları. Sarımsaklı ayran içirdiler bardak bardak. Olmuyor, olmuyor, bir deva bulmuyordu. Günaha batmış da olsa lar ömürlerince arşın arşın, nüfus cüzdanları Türk, kendileri ise müslüman idiler. Kurtuluş bulamayınca kanun kapıların da, bir de Allah yoluna girmeyidenediler.

Boy abdesti aldırdılar Ahmed'e adabınca. Mahpushane camisinin kalabalık bir vaktini kolladılar. Günlerden cuma idi, Çoban'ı koltuklara verip namaza, yolladılar. Anasının zorla ırzına geçen Süleyman'la aynı safta durdu. Omuz omuzaydı bütün günahkârlar mihraba bakan saflarda. Tozlu kubbeden kandiller sarkıyordu.

Anasının zorla ırzına geçen Süleyman'la aynı safta durdu. Antalya canavarı idamlık Şaban, muslukçu Tevfik, elli yıllık emektar hırsız Boşnak Ali orada idiler. Boynunu sağ omuzuna eğmiş Çoban, gözleri eskimiş halılarda dua ediyor sessizce. Gerideki saflarda Tango Fuat, Çinekop İsmail, Semaver Adem. Hepsi de melekler gibi mazlum. boyun büktüler huzur-u ilâhide. Ezanı, sekiz yaşındaki bir sabiye sarkıntılıktan mahkûm Fatihli Bakkal okudu. Ahlâkını geçelim ama sesi kıyaktı adamın, Dilber kadın göbeklerine âyetler yazan derinbir hoca kıldırdı namazı.

Bir mubarek cuma idi bu. Ahmed'in Allah'tan âcil bir dileği vardı şimdi. Unkapanı'ndan Deve Ahmet, Sallialâ Muhammet, Beşiktaş'lı Ayı Ahmet, Tango Fuat, Çinekop İsmail, İbrik Mustafa, Semaver Adem. Bir mubarek cuma idi bu. Hepsi de Çoban için yalvardılar. İçlerinden biri aşka gelip; "Allah Allah!..." diye haykırdı. Ama bu tozlu kubbe böyle nice naralar dinlemişti harb-i umumiden beri.

Gene günlerce bekledi Çoban. Kasaptan et? Yok. Bakanlıktan hava değişimi için cevap? Yok. Ne de Adli ilâhi erişti onu kurtarmaya. İş uzadıkça, namussuz gecelerdeki kör kandil gibi umut da eriyip sönüyordu...

Böylece her tedbir, bir başkazehir sürmüştü yaraya. Nihayet meleklerin en sevimlisi Ezrail Alehisselâm girdi araya. Bir darbede Çoban'ın kaydını dürdü. Genç, esmer başı cansız düştü yastığa... Ağzından da üçdamlacık kan geldi...

Cezaevi doktoru Hayati Bey uzun uzun seyretti manzarayı. Bu, ünlü bir şairimizin gövdeye semiz bir hindi indirip Cihangir'den fakir Üsküdar'ı seyrine benzemiyordu. Bir şeyler düğümlendi gırtlağında doktorun: "O" dedi, Çoban'ın ölüsüne hüzünle bakarak "Bize verecek üç damla kan bulabildi, ama ne yazık ki biz ona üç kemik pirzola veremedik!..."

Çektiler kirli battaniyesini üstüne. Böylece hazin perde kapandı. El bağladılar başucunda fakir arkadaşları, hırsızlar, kanlı katiller hep ağladılar...

TÜM ÇALIŞANLARIN SENDİKAL ÖZGÜRLÜĞÜ İÇİN İLERİ !..

MC İKTİDARININ işçi sınıfının gücünü azaltmaya ve suskun bir çalışmc .r topluluğu yaratma çabaları bu ay sonunda yeni boyutlar kazanacaktır. Geçen yıl gündeme gelen ve ilk uygulaması SSK' ve diğer kamu kuruluşlarında görülen memurlaştırma politikası sonuçları daha belleklerden silinmemiştir.

Dünyanın tüm ülkelerinde kamu kesiminde çalışanlar toplu sözleşmeli grevli sendikal hakları özel kesimde çalışanlardan geç de olsa elde etmişlerdir.

Özellikle kamu kesiminde çalışanların çoğu memur olarak adlandırılmıştır. Bu emekçiler düşünsel emeklerini kullanıyor ve onu satıyorlardır.. Bu işler için belli bir eğitim ve diplomanın gerekli olması, onların işçi olmasını engelleyemez. Aslında kamu kesiminde çalışanların, özellikle bunlar içinde memur statüsünde çalışanların durumunda meydana gelen değişme kapitalizmin gelişim süreciyle ilgilidir.

Kapitalist gelişimin bir ürünü olarak ortaya çıkan güçlü sermaye sınıfı, kamu kesiminde çalışanların toplum içindeki ayrıcalıklı yerlerini sarsan önemli bir nedeni oluşturmuştur. Memurların ve tümüyle okumuş çalışan kesimlerin toplum içindeki yerlerine sermayedar sınıflardan uzaklaştırılan ve işçi sınıfına yaklaştıran bu değişim bilinçlerinde de yankı uyandırmıştır. Kendilerini işçi olarak görmeye kaderlerinin işçilerle bir olduğunu görmeye başlamışlar. Ve kurdukları örgütlerden işçi örgütleri gibi sesler yükselmeye başlamıştır.

Çeşitli Uluslararası yasalarda ve anlaşmalarda işçiler bakımından temel sosyal haklar kararabağlanırken kamu ve özel kesimde çalışanlar bakımından herhangi bir ayırım gözetilmediği açıkça ortadadır.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) nün 1948 yılında kabul ettiği sendika özgürlüğüne ve sendika hakkının korunmasına ilişkin 87. nolu Sözleşme'nin 2.maddesi bu konuda şunu şöyler:

"-Çalışanlar ve işverenlerin herhangi bir ayırım yapılmaksızın ve önceden izin almaksızın diledikleri örgütleri kurmak ve örgütlere, tüzükleri ne uygun olarak üye olmak hakları vardır." Bu maddede anılan "Çalışanlar" ve "herhangi bir ayırım yapılmaksızın" deyimleri ülkemizdeki gereksiz ayırımın yersiz olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu daha da somut olarak B.M. Genel Kurulu'nda 1948 yılında kabul edilmiş, T.B.M.M.'ce de onaylanarak Resmi Gazete'de yayınlanan İnsan Hakları Bildirgesinde de bizdeki ayrım kabul edilmemiştir.

Batılı ülkelerce 4.11.1950'de Roma'da imzalanarak bizim de taraf olduğumuz 19.3.1954 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan "İnsan Hakları ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmesi"nin 11.maddesinde sendikalarda örgütlenme açıkca savunulmuştur.

Ülkemizinde imzaladığı 16 Ekim 1961 tarihli Avrupa Sosyal Yasası'nın Birinci Bölümü 3.maddesinde "Tüm çalışanlar ve işverenler iktisadi ve sosyal çıkarlarının korunması için ulusal ve uluslararası örgütler içinde birleşme özgürlüğü hakkına sahiptir" İşverenlerin örgütlendiği bir yerde kamu kesiminde çalışan emekçilerin bundan ayrı tutulması düşünülemez.

Dünya'nın birçok ülkesinde sendikalaşma özgürlüğü vardır. Bazılarında a yoktur ama, bugün bu ülkelerde kamu kesiminde çalışanlar sendikal özgürlüklerine kavuşmaktadır. Bazı ülkelerde yasalaşmadığı halde kamu kesiminde çalışanlar örgütlenmişler sendikal haklarına kavuşmuşlardır.

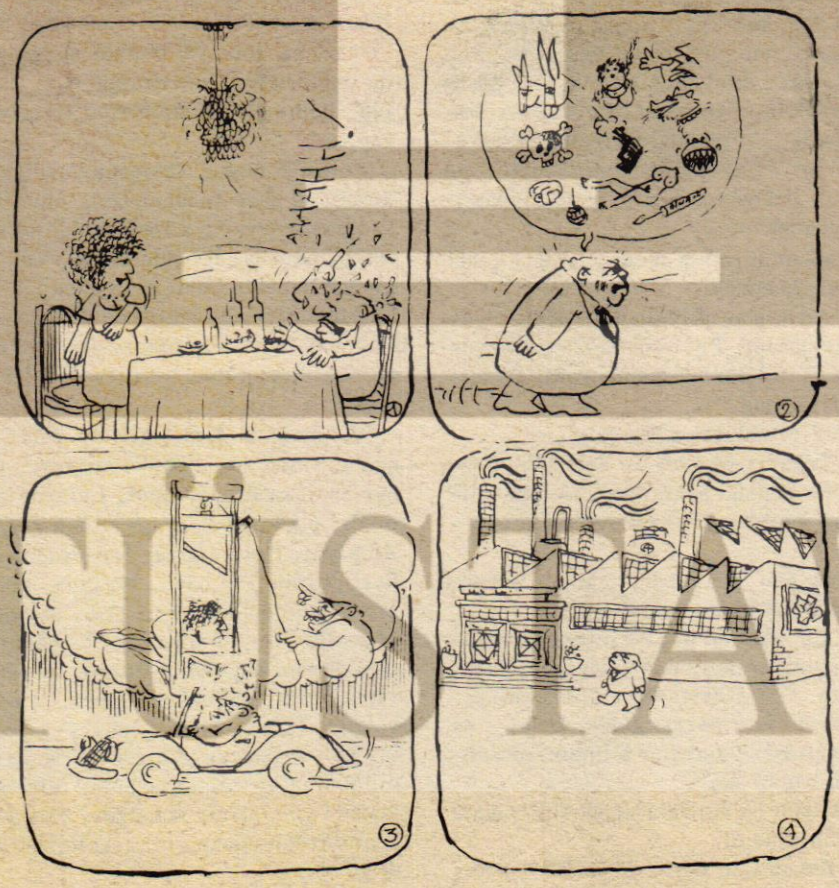

Çalışanlar arasında ayrım yapılmaksızın sendikal hakların olduğu ülkeler, Federal Almanya, Arjantin, Avusturya, Avusturalya, Beyaz Rusya, Bulgaristan, Merkezi Kolombiya, Kosto - Rika, Filaişi, Küba, Danimarka Finlandiya, Fransa, Gabon, Honduras, Macaristan, Hindistan, İrlanda, İslanda, İsrail, İtalya, İngiltere, Kenya, Lüksemburg, Molezya, Norveç, Hollanda, Polonya, Senegal, Siri Lanka, İsviçre, İsveç, Çat, Çekoslovakya, Tunus, Ukranya, SSCB, Uruguay ve Yugoslavya.

Bazı ülkelerdeyse ayrı yasal düzenlemelerle çalışımlar ayrı sendikalara üye olmuşlardır. Bunlara somut örnek olarak, A.B.D. Belçika, Kanada, Japonya, Meksika, Tabago ve Venezuella'dır.

Kamu görevlilerinin sendikal özgürlükten yoksul ülkelerin başında ülkemiz gelmektedir. Diğerleri ise Brezilya, Ekvator, İspanya, Ürdün, Liberya, Nikerakua ve Peru'dur.

Toplu pazarlık yapabilen kamu sektöründe çalışanlar bu ülkelerde bazı sınırlamalara tabii tutulmuşsa da, bu engellerde dolaylı olarak kaldırılmıştır. Bunlardan çoğu greve gitmişler ve haklarını almışlardır. Bu greve giden kamu çalışanları çok ilginçtir. Bunlara örnek olarak İsveç'te askerler, ABD' de polisler, gardiyanlar, İngiltere'de itfaiyeciler, Fransa'da hava trafik kontrolörleri, İngiltere'de doktorlar, Arjantin ve İsrail'de öğretmenlerdir.

Bu grevler sonucunda haklar elde edilmiş ve toplu pazarlık ve benzeri özgürlükler yasalaştırılmıştır.

Bazı ülkeler daha da ileri aşamalara kavuşmuş özel kesimdeki grevlerle kamu kesimindeki grevler arasında hiçbir ayrım gözetilmemiştir. Kamerun, Gana, İtalya, Malezya, Malta, Nijerya, Buiera, Leona, İsveç, Singapur, Siri Lanka gibi ülkeler bu gruba girmektedir.

ÜLKEMİZDEKİ DURUM

ÜLKEMİZDE çalışma ilişkilerine ve sendika özgürlüğüne ilişkin ilk yasa 1908 yılında çıkan Tatili Eşgal Yasası gösterilebilinir. Bu yasa genel olarak grevi yasaklarken, kamu kesiminde çalışanların sendikalaşmasını da yasaklamaktaydı.

Cumhuriyet Döneminde çıkan iki yasa da "İŞÇİ" olanlara sendika özgürlüğü tanımış, kamu kesiminde çalışanları bu haktan yoksun tutmuştur.

27 Mayıs Anayasası 46.maddesi ile işçi-memur ayırımı gözetilmeksizin sendikalaşma özgürlüğü kabul edilmiş. Grev salt olarak 47.maddeyle işçilere tanınmıştır.

Grev hakkının Anayasayla yalnızca işçilere tanınması, kamu kesiminde çalışanların bir kısmının işçi sayılmaması ve bunların grev hakkına sahip olmaması gibi anlayışla yorumlanmıştır. Böylece memur işçinin karşıtı olan bir kavrammış gibi düşünülmüş, yasal olarak memur statüsünde bulunan kimselerin aslında aynı zamanda işçi sayılabilecekleri anlayışı yasalarda ve uygulamada yansımamıştır.

17 Haziran 1965'te yürürlüğe giren 624 sayılı Devlet Personeli Sendikaları Yasası ve onu izleyen 19 Temmuz 1965'te yürürlüğe giren 657 sayılı Devlet Memurları Yasası, kamu kesiminde çalışanlar için kesin bir dönüm noktası olmuştur. Bu yasaların yürürlüğe girmesiyle birlikte memur tanımını geniş tutmak, dolayısıyla kamu kesimindeki çalışanların işçi tanımına sokmak yönündeki eğilim güç kazanmıştır.

İşçi Parlamenterler 1457 sayılı işyasası'nın hazırlanmasında çaba göstermişler ama, işçi memur ayırımında kesin çözüm bulmada başarılı olamamışlardır.

1971 yılı tüm çalışanlar için tehlikeli çanların çaldığı yıl olmuştur. Anayasa'nın 46.maddesinin değiştirilmesiyle sendika özgürlüğünün salt olarak işçilere tanınması kamu kesiminde çalışanlara büyük bir darbe olmuştur. İleriye açık olan 27 Mayıs Anayasası'nın böylesine yasaklayıcı bir kapsama sokulması Anayasa'nın çizdiği sosyal hukuk devleti ilkesine ters düşmektedir.

Siyasal iktidarın son yıllarda uygulad ığı baskı, keyfi atamalar, uygulanmayan Anayasa ve yasa hükümleri, uyulmayan yüksek yargı organları kararları karşısında kamu kesiminde çalışanlar TÜM SENDİKAL ÖZGÜRLÜK ve HAKLARINA SAHİP OLMALIDIR.

MC iktidarının yasa dışı davranışlarına karşı tüm çalışanlar hiç bir ayrım gözetilmeksizin SENDİKAL ÖZGÜRLÜĞE kavuşmalıdır.

Bu ileri mücadele işçi sınıfımızın acil görevidir.

İŞÇİ SINIFIMIZIN ÖNDERLİĞİNDE, "TÜM ÇALIŞANLARIN SENDİKAL ÖZGÜRLÜĞÜNE" KAVUŞMASI MÜCADELESİ BAYRAĞINI YÜCELTECEĞİZ.

BU HAKLI KAVGAMIZ TÜM ÇALIŞANLARIN KAVGASIDIR.

BU KAVGAMIZI HİÇ BİR GÜÇ ENGELLEYEMEYECEKTİR..

YAŞASIN İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİ..

TÜM ÇALIŞANLARIN GREVLİ SÖZLEŞMELİ SENDİKAL ÖZGÜRLÜĞÜ İÇİN İLERİ'...